Ročník 1982

# Sbírka zákonů

## Československá socialistická republika

ČESKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA | SLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 35 | Vydána dne 16. prosince 1982 | Cena Kčs 3,80

OBSAH

164. Zákon o důchodové dani

165. Zákon, kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník

166. Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon o hospodářské arbitráži

167. Vyhláška, kterou se provádí zákon o důchodové dani

Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů

### 164

### ZÁKON

ze dne 15. prosince 1982

**o důchodové dani**

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

**DŮCHODOVÁ DAŇ**

§ 1

**Úvodní ustanovení**

Tímto zákonem se upravuje:

a) důchodová daň,

b) příspěvek na sociální zabezpečení.

§ 2

**Poplatníci důchodové daně**

(1) Důchodové dani (dále jen „daň") podléhají:

a) organizace řízené národními výbory, které obstarávají veřejně prospěšné služby, placené

služby, místní stavebnictví, místní výrobu nebo sběr druhotných surovin a krajská dopravní střediska;

b) družstevní organizace;

c) společenské organizace;

d) Ústředí české advokacie a Ústředí slovenské advokacie i za krajská (městská) sdružení advokátů;

e) ostatní socialistické organizace, jejichž vztah ke státnímu rozpočtu není upraven jinými právními předpisy;

f) mezinárodní organizace se sídlem na území Československé socialistické republiky;

g) jiné organizace než socialistické, jsou-li právnickými osobami;

h) subjekty se sídlem v cizině;

(dále jen „poplatníci").

(2) Od daně jsou osvobozeny:

a) výrobní družstva invalidů pro občany se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením a hospodářská zařízení svazů invalidů zaměstnávající občany se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením;

b) zařízení svazů družstev zabezpečující výběrovou rekreaci vlastních členů;

c) umělecké svazy, kulturní fondy a socialistické organizace zastupující autory nebo výkonné umělce, podniky a zařízení provozované těmito svazy, fondy a organizacemi;

d) vyšší orgány společenských organizací sdružených v Národní frontě, podniky a hospodářská zařízení přímo napojené na rozpočty těchto orgánů.

(3) Dani nepodléhají:

a) organizace řízené národními výbory s převážně obchodní činností, organizace Československé automobilové opravny a organizace podléhající odvodu volného zůstatku zisku;

b) družstevní organizace, které podléhají dani ze zisku podle zákona o zemědělské dani;[1])

c) rozpočtové a příspěvkové organizace;

d) mezinárodní hospodářské organizace;

e) subjekty se sídlem v cizině, jsou-li fyzickými osobami.

§ 3

**Předmět daně**

(1) Předmětem daně je veškerá činnost a příjmy z ní plynoucí s výjimkami uvedenými v odstavcích 2, 4 a 5.

(2) U stavebních bytových družstev, u lidových bytových družstev, u družstev pro výstavbu a správu garáží, u družstev pro výstavbu rodinných domků, u družstev vzájemné občanské pomoci, u svazů bytových družstev (dále jen „bytová družstva") a u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. c) a f) jsou předmětem daně příjmy plynoucí z trvalé hospodářské činnosti.

(3) Trvalou hospodářskou činností se pro účely tohoto zákona rozumějí veškeré činnosti směřující k dosahování zisku, pokud převyšují příjmy z nich plynoucí v úhrnu částku 100 000 Kčs ve zdaňovacím období. Za trvalou hospodářskou činnost se však vždy považuje provozování obchodní činnosti při přiznání nároku na obchodní srážky.

(4) U církví a jejich organizací nejsou předmětem daně příspěvky členů církví, dary, výnosy kostelních sbírek a úplaty za církevní úkony.

(5) U poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) jsou předmětem daně příjmy plynoucí z činností vykonávaných ve stálé provozovně na území Československé socialistické republiky a dále všechny ostatní příjmy, jejichž zdroj je na území Československé socialistické republiky, pokud mezinárodní smlouva nestanoví jinak.

§ 4

**Základ daně**

(1) Základem daně u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) až g) je zisk z činností tvořících předmět daně, zjištěný v účetnictví a zvýšený o:

a) částky, o které byly zvýšeny náklady nebo sníženy výnosy v rozporu s právními předpisy;

b) rozdíl, o který placené penále pokuty a sankční úroky převyšují přijaté penále, pokuty a úrokové bonifikace; za přijaté penále a pokuty se považuje i částka, kterou organizace získala náhradou škody za zaplacené penále a pokuty;

c) přirážky k základním úplatám za vypouštění odpadních vod;

d) poplatky za znečišťování ovzduší včetně přirážky.

(2) Základ daně podle odstavce 1 se snižuje o částky, které již byly u téhož poplatníka podrobeny dani, jsou-li součástí zisku.

(3) Výdaje, jejichž rozsah nebo výše je upravena pro státní hospodářské organizace zvláštními předpisy, zahrnou se pro výpočet základu daně u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. b) až g) do nákladů maximálně v rozsahu a do výše stano-

[1]) § 8 písm. a) zákona č. 103/1974 Sb., o zemědělské dani, ve znění pozdějších předpisů.

vené podle těchto předpisů.[2]) Tohoto ustanovení se nepoužije u poplatníků, pro něž rozsah nebo výši výdajů upravily svazy družstev nebo vyšší orgány společenských organizací v dohodě s příslušným ministerstvem financí.

(4) U poplatníků, u nichž předmětem daně jsou příjmy plynoucí z trvalé hospodářské činnosti (§ 3 odst. 2) a u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. g) se uznávají jako náklady pouze výdaje vynaložené na dosažení a zajištění příjmů, které jsou předmětem daně.

(5) U poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) až g), kteří nevykáží zisk nebo vykáží ztrátu, je základem daně úhrn částek uvedených v odstavci 1, převyšující součet vykázané ztráty a částek uvedených v odstavci 2.

(6) U poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. g) s výjimkou církví a jejich organizací a u malých družstev služeb činí základ daně nejméně 30 % nákladů na hrubé mzdy.

(7) Základem daně u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) jsou:

a) příjmy z licenčních a jim podobných poplatků;

b) příjmy z autorských a provozovacích práv;

c) příjmy z úroků a nájemného;

d) všechny ostatní příjmy, které jsou předmětem daně po odečtení nákladů nutně vynaložených na jejich dosažení a zajištění. Základ daně nemůže být nižší, než jakého by dosáhla při stejném nebo podobném rozsahu činnosti organizace se sídlem na území Československé socialistické republiky, nejméně však 30 % nákladů na hrubé mzdy.

(8) Náklady na hrubé mzdy podle odstavců 6 a 7 zahrnují i příspěvek na sociální zabezpečení (§ 7) nebo pojistné nemocenského pojištění.

(9) U poplatníků v likvidaci a u poplatníků zaniklých bez provedení likvidace, pokud nelze základ daně stanovit podle předchozích odstavců, je základem daně likvidační přebytek.

§ 5

**Sazba daně**

(1) Sazba daně činí ze základu daně:

a) 80 % u družstevních podniků pro zahraniční obchod;

b) 75 % u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) s výjimkou okresních (městských) stavebních podniků a u výrobních družstev s výjimkou malých družstev služeb;

c) 70 % u okresních (městských) stavebních podniků;

d) 65 % u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. g);

e) 60 % u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. d);

f) 50 % u Ústřední rady družstev, u svazů družstev s výjimkou svazů bytových družstev, u družstevních podniků s výjimkou družstevních podniků pro zahraniční obchod, u okresních výstavbových bytových družstev, u malých družstev služeb, u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. e) a dále u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) ze základu daně uvedeného v § 4 odst. 7 písm. d);

g) 35 % u bytových družstev a u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. c) a f);

h) 30 % u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) ze základu daně podle § 4 odst. 7 písm. a);

i) 25 % u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) ze základů daně podle § 4 odst. 7 písm. b) a c);

j) u spotřebních družstev

| při rentabilitě % | ze základu daně % |
|---|---|
| do 7 | 10,— |
| nad 7 do 17 | 10,— + 2,— à |
| nad 17 do 30 | 30,— + 1,— à |
| nad 30 do 54 | 43,— + 0,5 à |
| nad 54 | 55,—. |

Rentabilita se vypočítává jako poměr základu daně k nákladům celkem s přesností na desetiny (bez zaokrouhlení). Činitel „à" se rovná procentu rentability (vypočtené s přesností na desetiny) přesahujícímu spodní hranici příslušného daňového pásma.

(2) Nepřesahuje-li základ daně 100 000 Kčs, činí sazba daně 20 %, je-li pro poplatníka výhodnější. Toto ustanovení se nevztahuje na základ daně podle § 4 odst. 7 písm. a) až c) a na případy, kdy základem daně je likvidační přebytek.

§ 6

**Slevy na dani**

(1) Organizacím, řízeným národními výbory, které obstarávají veřejně prospěšné služby, placené služby nebo místní výrobu a výrobním družstvům s výjimkou malých družstev služeb se daň snižuje

[2]) Např. vyhláška federálního ministerstva financí č. 90/1972 Sb., o financování některých zařízení společenské spotřeby a některých činností státních hospodářských organizací a organizací zahraničního obchodu.

| při podílu redukovaných výkonů služeb obyvatelstvu na celkových redukovaných výkonech[3] v % | za každé procento podílu redukovaných výkonů služeb obyvatelstvu na celkových redukovaných výkonech o % |
|---|---|
| do 10 | 0,20 |
| nad 10 do 20 | 0,25 |
| nad 20 do 30 | 0,30 |
| nad 30 do 40 | 0,35 |
| nad 40 do 50 | 0,40 |
| nad 50 do 60 | 0,45 |
| nad 60 do 70 | 0,50 |
| nad 70 do 80 | 0,55 |
| nad 80 do 90 | 0,60 |
| nad 90 | 0,70. |

(2) Procento podílu redukovaných výkonů služeb obyvatelstvu na celkových redukovaných výkonech a procento slevy podle odstavce 1 se vypočtou s přesností na desetiny (bez zaokrouhlení). Sleva může činit nejvýše 70 %.

(3) Poplatníkům, u nichž celková rentabilita vypočtená jako poměr zisku k redukovaným výkonům přesahuje 30 %, se za každé procento překročení uvedené rentability snižuje vypočtené procento slevy podle odstavce 1 o 0,8 bodu. Maximální snížení procenta slevy činí 80 %. Výše rentability i slevy se vypočítává s přesností na desetiny (bez zaokrouhlení).

(4) Výrobním družstvům invalidů se daň snížená podle předchozích odstavců, dále snižuje o 30 %.

(5) Slevy na dani nepřísluší poplatníkům v případě, že platí daň sazbou podle § 5 odst. 2, nebo u nichž je základem daně likvidační přebytek.

## ČÁST DRUHÁ

## PŘÍSPĚVEK NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

### § 7

(1) Příspěvku na sociální zabezpečení (dále jen „příspěvek") podléhají poplatníci uvedení v § 2 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s výjimkou bytových družstev, okresních výstavbových bytových družstev a organizací od daně osvobozených (§ 2 odst. 2).

(2) Základem příspěvku je objem mzdových prostředků zúčtovaných k výplatě v běžném roce včetně doplňkových odměn, snížený o odměny poskytnuté podle předpisů autorského práva zúčtované k výplatě v běžném roce.

(3) Sazba příspěvku činí 20 % ze základu příspěvku s výjimkou výrobních družstev invalidů, pro která činí sazba příspěvku 10 % ze základu příspěvku.

(4) Příspěvek zahrnuje i pojistné nemocenského pojištění.[4]) Příspěvek je součástí nákladů poplatníka.

## ČÁST TŘETÍ

## SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

### Daňová registrace a oznamovací povinnost

### § 8

(1) Poplatníci, u nichž předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti, jsou povinni se přihlásit u orgánů vykonávajících správu daně a příspěvku (dále jen „orgán vykonávající správu daně") k daňové registraci do 15 dnů od svého vzniku.

(2) Zánik poplatníka uvedeného v odstavci 1 je povinen oznámit do 30 dnů ode dne, kdy nastal, orgánu vykonávajícímu správu daně jeho právní nástupce nebo orgán pověřený likvidací, a není-li jich, orgán, který o zrušení rozhodl.

(3) Poplatníci, u nichž předmětem daně jsou příjmy z trvalé hospodářské činnosti, jsou povinni se přihlásit u orgánu vykonávajícího správu daně k daňové registraci do 15 dnů ode dne, kdy nabylo účinnosti povolení k provozování hospodářské činnosti, a je-li k jejímu provozování zapotřebí rozhodnutí orgánu státní správy, do 15 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci. Není-li povolení uděleno, učiní tak do 15 dnů ode dne, kdy byla započata činnost směřující k dosahování zisku. Ukončení trvalé hospodářské činnosti nebo odnětí povolení jsou povinni oznámit do 15 dnů ode dne, kdy byla tato činnost ukončena nebo nabylo právní moci rozhodnutí o odnětí povolení.

(4) Poplatníci uvedení v § 2 odst. 1 písm. h) jsou povinni přihlásit se k daňové registraci u orgánu vykonávajícího správu daně do 15 dnů ode dne zřízení stálé provozovny na území Československé socialistické republiky. Zrušení stálé provozovny jsou povinni oznámit nejméně 30 dnů předem. V oznámení jsou povinni uvést výši očekávané daňové povinnosti.

(5) Poplatníci jsou povinni oznámit orgánu vykonávajícímu správu daně změnu svého sídla, a to do 15 dnů ode dne, kdy nastala.

### § 9

(1) Orgán vykonávající správu daně může uložit pokutu až do výše 50 000 Kčs poplatníkům, kteří se

[3]) Náplň těchto ukazatelů upravují jednotné metodické pokyny pro vypracování návrhů plánů.

[4]) § 57 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců.

nepřihlásí k daňové registraci nebo neoznámí změnu svého sídla ve lhůtách uvedených v § 8.

(2) V řízení o uložení pokuty se postupuje podle správního řádu.[5])

(3) Řízení o uložení pokuty lze zahájit do jednoho roku ode dne, kdy se orgán vykonávající správu daně o skutečnostech podle § 8 dověděl, nejdéle však do deseti let ode dne, kdy tyto skutečnosti nastaly.

§ 10

**Zdaňovací období**

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

§ 11

**Daňové přiznání**

(1) Poplatník je povinen podat přiznání k dani a příspěvku (dále jen „přiznání") tomu orgánu vykonávajícímu správu daně, v jehož obvodu měl sídlo 31. prosince zdaňovacího období, a to do 15. února po uplynutí zdaňovacího období a připojit k němu účetní závěrku a další podklady stanovené příslušným ministerstvem financí. Orgán vykonávající správu daně může v odůvodněných případech prodloužit lhůtu pro podání přiznání.

(2) Poplatník je povinen v přiznání daň a příspěvek sám vypočítat a uvést též případné výjimky, zvýhodnění a slevy a vyčíslit jejich výši.

(3) Poplatníci se sídlem na území Československé socialistické republiky si mohou od daně odečíst obdobnou daň zaplacenou v cizině, nejvýše však do částky daně připadající podle tohoto zákona na příjmy plynoucí z ciziny.

(4) Pokud příjmy plynou ze státu, s nímž Československá socialistická republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, postupuje se při vyloučení dvojího zdanění podle této smlouvy. Daň zaplacená ve druhém smluvním státě se však započte nejvýše částkou, která může být ve druhém smluvním státě vybrána v souladu se smlouvou o zamezení dvojího zdanění.

(5) Zanikne-li poplatník bez provedení likvidace, je jeho právní nástupce povinen podat do konce následujícího měsíce od jeho zániku přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.

(6) V případě likvidace trvá daňová povinnost i povinnost podávat každoročně přiznání až do skončení likvidace. Po skončení likvidace je orgán pověřený likvidací povinen podat do konce následujícího měsíce přiznání za uplynulou část zdaňovacího období a v přiznání uvést též likvidační přebytek. Přiznání je povinen doložit počáteční a konečnou likvidační rozvahou a výkazem o použití likvidačního přebytku.

(7) Při zrušení stálé provozovny na území Československé socialistické republiky jsou poplatníci uvedení v § 2 odst. 1 písm. h) povinni podat přiznání nejpozději do konce následujícího měsíce za uplynulou část roku.

(8) Zjistí-li poplatník po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1, že předložené přiznání je neúplné nebo nesprávné, je povinen předložit do konce měsíce následujícího po tomto zjištění dodatečné přiznání. Stejnou povinnost má poplatník i tehdy, zjistí-li, že daň nebo příspěvek mají být vyšší než byly vyměřeny.

(9) Nebylo-li přiznání nebo dodatečné přiznání podáno včas, může orgán vykonávající správu daně zvýšit daň a příspěvek až o 10 %.

§ 12

**Vyměření daně a příspěvku**

(1) Daň a příspěvek vyměří orgán vykonávající správu daně po uplynutí zdaňovacího období; v případech uvedených v § 11 odst. 5 až 8 může orgán vykonávající správu daně vyměřit daň a příspěvek i před uplynutím zdaňovacího období.

(2) Skutečnosti rozhodné pro vyměření daně a příspěvku se posuzují pro každé zdaňovací období samostatně.

(3) O vyměření daně a příspěvku vyrozumí orgán vykonávající správu daně poplatníka platebním výměrem.

(4) Dojde-li u poplatníka ke změně ve výši daňové povinnosti nebo příspěvku, sdělí orgán vykonávající správu daně nově upravenou výši daňové povinnosti popřípadě příspěvku poplatníkovi dodatečným platebním výměrem.

§ 13

**Zaokrouhlování**

Daň a příspěvek se zaokrouhlují na celé stovky Kčs nahoru. Základy daně a příspěvku se zaokrouhlují na celé tisíce Kčs dolů. Zvýšení daně a příspěvku (§ 11 odst. 9) i penále (§ 18) se zaokrouhlují na celé desítky Kčs dolů.

**Placení daně a příspěvku**

§ 14

(1) Poplatníci, kteří jsou povinni předkládat výkaz o výsledku hospodaření měsíčně, platí měsíční zálohy na daň nejpozději třetího dne před koncem každého měsíce takto:

[5]) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

a) v lednu ve výši jedné dvanáctiny plánované roční daňové povinnosti nebo ve výši jedné třetiny plánované daňové povinnosti na první čtvrtletí, jde-li o poplatníka se značně diferencovanou plánovanou tvorbou zisku;

b) v únoru ve výši daně vypočtené ze zisku uvedeného ve výkazu o výsledku hospodaření za leden;

c) v následujících měsících ve výši rozdílu mezi daní vypočtenou ze zisku uvedeného ve výkazu o výsledku hospodaření od počátku roku a splatnými zálohami od počátku roku s výjimkou zálohy splatné v lednu.

(2) Ostatní poplatníci platí měsíční zálohy na daň nejpozději třetího dne před koncem každého měsíce ve výši jedné dvanáctiny plánované (předpokládané) roční daňové povinnosti nebo ve výši jedné třetiny plánované (předpokládané) čtvrtletní daňové povinnosti, jde-li o poplatníka se značně diferencovanou plánovanou tvorbou zisku. Po uplynutí každého čtvrtletí (s výjimkou IV. čtvrtletí) vypočte poplatník, s výjimkou poplatníků, kteří nesestavují výkazy o výsledku hospodaření, kolik činí daň ze zisku uvedeného ve výkazu o výsledku hospodaření od počátku roku a rozdíl, o který je daňová povinnost vyšší nebo nižší než součet splatných záloh na daň od počátku roku, zúčtuje se zálohou splatnou v prvním měsíci následujícího čtvrtletí.

(3) Poplatníci, u nichž činila daň za uplynulé zdaňovací období:

a) méně než 200 000 Kčs, neplatí zálohy a celoroční daňovou povinnost uhradí ve lhůtě pro podání přiznání;

b) 200 000 Kčs a více, avšak méně než 600 000 Kčs, platí nejpozději třetího dne před koncem prvního měsíce po skončení I., II. a III. čtvrtletí zálohy na daň čtvrtletně, ve výši daně vypočtené ze zisku vykázaného od počátku roku po odečtení již dříve splatných záloh. Pokud tito poplatníci nesestavují výkaz o výsledku hospodaření, platí zálohy za I., II. a III. čtvrtletí ve výši jedné čtvrtiny daňové povinnosti uplynulého zdaňovacího období.

(4) Vznikne-li poplatníkovi přeplatek záloh na daň (s výjimkou měsíce prosince nebo IV. čtvrtletí), zúčtuje se s nejbližší splatnou zálohou na daň nebo na žádost poplatníka může být zúčtován na zálohy na příspěvek, popřípadě může být vrácen.

§ 15

(1) Poplatníci jsou povinni platit zálohy na příspěvek:

a) měsíčně, a to nejpozději třetího dne před koncem každého měsíce, ve výši jedné dvanáctiny povinnosti vypočtené podle plánu na běžný rok;

b) čtvrtletně, činil-li příspěvek za uplynulé zdaňovací období 100 000 Kčs a více, avšak méně než 200 000 Kčs, a to ve výši jedné čtvrtiny povinnosti vypočtené podle plánu na běžný rok. Zálohy jsou splatné nejpozději třetího dne před koncem posledního měsíce čtvrtletí.

(2) Činil-li příspěvek za uplynulé zdaňovací období méně než 100 000 Kčs, neplatí se v průběhu běžného roku zálohy a poplatník uhradí celoroční povinnost příspěvku ve lhůtě pro podání přiznání.

§ 16

(1) Jestliže daň a příspěvek vypočtené v přiznání jsou vyšší než zaplacené zálohy, je poplatník povinen zaplatit rozdíl ve lhůtě stanovené pro podání přiznání. Jsou-li zaplacené zálohy vyšší než daň a příspěvek vypočtené v přiznání, zúčtuje se přeplatek za uplynulé zdaňovací období na zálohy daně a příspěvku v běžném roce nebo se na žádost vrátí poplatníkovi.

(2) Rozdíl vyplývající z dodatečného přiznání je poplatník povinen zaplatit ve lhůtě stanovené pro předložení dodatečného přiznání (§ 11 odst. 8).

(3) Jestliže daň a příspěvek stanovené platebním výměrem jsou vyšší než daň a příspěvek vypočtené v přiznání, je poplatník povinen zaplatit rozdíl do 15 dnů ode dne doručení platebního výměru.

(4) V odůvodněných případech může orgán vykonávající správu daně na žádost poplatníka stanovit zálohy jinak; poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 1 písm. h) může stanovit povinnost složit k zajištění daně zálohu na daň již při zahájení činnosti.

(5) Zálohy na daň a na příspěvek se zaokrouhlují na celé tisíce Kčs dolů.

§ 17

**Daň vybíraná srážkou**

(1) Daň, jejímž základem jsou příjmy z licenčních a jim podobných poplatků, z autorských a provozovacích práv a příjmy z úroků a nájemného [§ 4 odst. 7 písm. a) až c)], kterou jsou povinni platit poplatníci uvedení v § 2 odst. 1 písm. h), se vybírá srážkou. Srážku ve výši podle § 5 odst. 1 písm. h) a i) je povinen provést dlužník, který má sídlo nebo bydliště na území Československé socialistické republiky (dále jen „dlužník").

(2) Dlužník je povinen sraženou daň odvést příslušnému orgánu vykonávajícímu správu daně nejpozději do 15 dnů ode dne, v němž poplatníku

(věřiteli) vyplácí nebo připisuje dlužné částky ve prospěch a současně oznámit příslušnému orgánu vykonávajícímu správu daně částku, kterou poplatníku (věřiteli) vyplácí nebo připisuje ve prospěch, a právní důvod svého závazku.

(3) Neprovede-li dlužník srážku daně nebo sraženou daň neodvede, bude na něm vymáhána jako jeho dluh. Zaváže-li se dlužník platit daň za poplatníka uvedeného v § 2 odst. 1 písm. h), zvyšuje se základ daně o tuto daň.

(4) Daňová povinnost poplatníka, pokud jde o příjmy uvedené v odstavci 1, se považuje za splněnou zaplacením daně srážkou.

(5) K zajištění daně z ostatních dani podléhajících příjmů [§ 4 odst. 7 písm. d)] u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) jsou povinni dlužníci srážet zálohu ve výši 5 % za podmínek uvedených v odstavcích 1 až 3.

(6) Orgán vykonávající správu daně může, vyžaduje-li to zajištění daně, zvýšit zálohu podle odstavce 5 až na 10 %, popřípadě může rozhodnout o tom, že záloha bude nižší nebo nebude srážena. Proti rozhodnutí o změně výše zálohy se nelze odvolat. Orgán vykonávající správu daně může považovat daň z ostatních dani podléhajících příjmů za vyrovnanou sraženou zálohou.

(7) Základ daně vybírané srážkou se zaokrouhluje na celé stovky Kčs dolů a daň vybíraná srážkou (záloha na tuto daň) na celé desítky Kčs nahoru.

§ 18

**Penále**

(1) Nebyla-li daň nebo příspěvek (včetně zvýšení daně a příspěvku podle § 11 odst. 9), popřípadě zálohy na ně zaplaceny včas a v plné výši, je poplatník povinen zaplatit za každý den prodlení penále ve výši 0,1 % z nedoplatků daně nebo příspěvku zjištěných ke dnům splatnosti. Penále ve stejné výši je povinen platit i dlužník, který neodvedl včas a v plné výši daň vybíranou srážkou, popřípadě zálohu na tuto daň.

(2) Uvede-li poplatník v přiznání (dodatečném přiznání) daň nebo příspěvek nižší částkou, než jakou měl uvést, předepíše orgán vykonávající správu daně penále ve výši 10 % tohoto rozdílu. Z rozdílu mezi dodatečným přiznáním podaným na základě výsledků vnitropodnikové kontroly nebo kontroly nadřízených orgánů a již podaným přiznáním nebo vyměřenou daní s příspěvkem předepíše penále v poloviční výši.

(3) Předpis penále podle předchozích odstavců se sdělí poplatníkovi, popřípadě dlužníkovi platebním výměrem. Penále je splatné do 15 dnů ode dne doručení platebního výměru. Proti platebnímu výměru o předpisu penále může podat poplatník, popřípadě dlužník odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání nemá odkladný účinek.

(4) Penále se nepředepíše, nepřesáhne-li částku 100 Kčs.

(5) Orgán vykonávající správu daně může penále prominout, snížit, popřípadě upustit i od jeho předpisu za podmínek a v rozsahu, stanovených příslušným ministerstvem financí.

§ 19

**Zánik práva vyměřit a vymáhat daň, příspěvek a penále**

(1) Daň, příspěvek a penále nelze vyměřit ani vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník povinen podat přiznání, popřípadě dlužník srazit daň nebo zálohu na tuto daň.

(2) Je-li v této lhůtě proveden úkon k vyměření nebo vymáhání daně, příspěvku nebo penále, běží lhůta pro vyměření nebo vymáhání znovu od konce roku, ve kterém byl poplatník, popřípadě dlužník o tomto úkonu zpraven; vyměřit a vymáhat daň, příspěvek a penále lze však nejpozději do deseti let počítaných od konce zdaňovacího období, v němž byl poplatník povinen podat přiznání, popřípadě dlužník srazit daň nebo zálohu na tuto daň.

§ 20

**Řízení**

(1) Pro řízení ve věcech daně a příspěvku platí zvláštní předpisy,[6]) pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Ustanovení zvláštních předpisů o výkonu rozhodnutí v řízení ve věcech daní a poplatků, platné pro státní hospodářské organizace,[7]) platí pro všechny poplatníky. Použije se obdobně i pro úhradu dlužných částek z účtů u ostatních peněžních ústavů.

(3) Orgán vykonávající správu daně může poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 1 písm. h) stanovit jinak lhůtu oznamovací povinnosti (§ 8 odst. 4), zdaňovací období (§ 10), odchylnou lhůtu pro podání přiznání (§ 11), stanovit daň paušálem v pří-

[6]) Vyhláška ministerstva financí č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků.
[7]) § 27 vyhlášky č. 16/1962 Sb.

padech, kdyby stanovení základu daně bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi, popřípadě dlužníkům stanovit jinak lhůtu pro odvod daně vybírané srážkou, nebo sražené zálohy na tuto daň (§ 17 odst. 2).

§ 21

**Výnos daně, příspěvku a pokuty**

Výnos daně, příspěvku a pokuty od poplatníků řízených orgány federace, od Ústřední rady družstev a organizací jí řízených a od poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. f) a h) plyne do státního rozpočtu československé federace.

ČÁST ČVRTÁ

**PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY, VÝJIMKY A ÚLEVY**

§ 22

Vláda Československé socialistické republiky může nařízením snížit, popřípadě zvýšit sazbu daně, sazbu slevy na dani a sazbu příspěvku poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 1 písm. a) až e) až o jednu čtvrtinu v návaznosti na zásadní úpravy ekonomických nástrojů.

§ 23

(1) Federální ministerstvo financí může učinit ve vztahu k cizině opatření k zajištění vzájemnosti a k zjednodušení vybírání daně.

(2) Federální ministerstvo financí, pokud jde o poplatníky řízené orgány federace, Ústřední radu družstev a organizace jí řízené a poplatníky uvedené v § 2 odst. 1 písm. f) a h), a ministerstvo financí České socialistické republiky a ministerstvo financí Slovenské socialistické republiky, pokud jde o ostatní poplatníky, mohou:

a) rozhodnout ve sporných případech o způsobu zdanění;

b) zcela nebo zčásti osvobodit od daně nově zřízené organizace, a to nejvýše na dobu dvou let od zahájení činnosti;

c) učinit opatření, aby bylo zabráněno dvojímu zdanění téhož základu daně;

d) učinit opatření k zamezení tvrdostí a nesrovnalostí, popřípadě povolit úlevu, vyžadují-li to společenské zájmy a určit orgány a vymezit jejich oprávnění k povolování těchto úlev.

§ 24

Federální ministerstvo financí upraví obecně závazným právním předpisem podrobnosti k § 2 až 6, 8, 11, 14 až 18.

ČÁST PÁTÁ

**PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

§ 25

(1) Osvobození od daně stanovená podle dosavadních předpisů[8]) zůstávají v platnosti až do uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí o osvobození.

(2) Pro vybírání daně od poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) z příjmů uvedených v § 4 odst. 7 písm. a), pokud byly smlouvy sjednány před účinností tohoto zákona, se nepoužije druhá věta § 17 odst. 3 a platí sazba daně 40 %.

(3) Poplatníci, kterým bylo uděleno povolení k provozování hospodářské činnosti nebo kteří započali činnost směřující k dosahování zisku před účinností tohoto zákona a kteří se dosud nepřihlásili k daňové registraci (§ 8), jsou povinni učinit tak nejpozději do konce ledna 1983. Nepřihlásí-li se v této lhůtě, může jim orgán vykonávající správu daně uložit pokutu podle § 9.

§ 26

(1) Daň a příspěvek se vyměří podle tohoto zákona poprvé na základě výsledků dosažených v roce 1983.

(2) Pro daňovou povinnost a povinnost příspěvku, vzniklou před 1. lednem 1983, se použije zákona č. 113/1971 Sb., ve znění pozdějších předpisů a předpisů vydaných na základě tohoto zákona.

§ 27

Zrušují se:

1. zákon č. 113/1971 Sb., o důchodové dani a příspěvku na sociální zabezpečení, ve znění zákona č. 103/1974 Sb., o zemědělské dani, zákona č. 142/1975 Sb., o státním rozpočtu československé federace na rok 1976, zákona č. 154/1976 Sb., kterým se mění zákonná úprava sazeb příspěvku na sociální zabezpečení a zákona č. 62/1977 Sb., o úpravách soustavy odvodů a daní organizací,

2. vyhláška federálního ministerstva financí č. 114/1971 Sb., kterou se provádí zákon o důchodové dani a příspěvku na sociální zabezpečení,

3. výnos federálního ministerstva financí o zdaňování zahraničních podniků, které v ČSSR provádějí stavební a montážní práce čj. VI/3580/77, registrovaný v částce 11/1977 Sb.,

4. výnos federálního ministerstva financí o zmocnění Obvodní finanční správy v Praze 1, Městské finanční správy v Bratislavě, Finanční správy v hl. m. Praze a Krajské finanční správy

[8]) § 36 odst. 2 písm. f) zákona č. 113/1971 Sb., o důchodové dani a příspěvku na sociální zabezpečení.

v Bratislavě k promíjení penále, ukládaného podle § 31 zákona č. 113/1971 Sb., o důchodové dani a příspěvku na sociální zabezpečení čj. VI/1-2812/79, registrovaný v částce 11/1979 Sb.,

5. výnos ministerstva financí České socialistické republiky, kterým se stanoví sazba důchodové daně ze zisku z příjmů za licenční a jim podobné poplatky a za technickou pomoc, vybírané srážkou u pramene čj. 154/3157/1971, registrovaný v částce 8/1971 Sb.,

6. výnos ministerstva financí Slovenské socialistické republiky čj. 81/249/1971 Sb. — Důchodová daň — srážky daně ze zisku z příjmů za licenční a jim podobné poplatky, za technickou pomoc, vybírané u dlužníka, registrovaný v částce 11/1971 Sb.

§ 28

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983.

**Husák** v. r.

**Indra** v. r.

**Štrougal** v. r.

## 165

## ZÁKON

ze dne 15. prosince 1982,

**kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník**

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneselo na tomto zákoně:

Čl. I

Hospodářský zákoník č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se mění a doplňuje takto:

1. V § 2 se vypouští odstavec 2 a označení odstavce 1.

2. Nadpis nad § 3 se vypouští.

3. Dosavadní § 7 se označuje a zařazuje jako § 5.

4. Za § 5 se vkládají § 6 a 7, které zní:

„§ 6

(1) Kontrola hospodářské činnosti socialistických organizací a orgánů hospodářského řízení jako součást hospodářského řízení poskytuje příslušným orgánům objektivní informace o zajištěnosti a plnění úkolů, o základních příčinách odchylek a o využívání a účinnosti stanovených přímých a nepřímých nástrojů řízení. Zjišťuje nedostatky v hospodářské činnosti a jejich základní příčiny, prosazuje jejich trvalé odstranění a aktivně působí k tomu, aby orgány hospodářského řízení a socialistické organizace cílevědomě uskutečňovaly hospodářskou politiku státu. Působí ke zvyšování úrovně a účinnosti hospodářského řízení a k předcházení nedostatkům.

(2) Kontrola se zaměřuje též na výchovné působení na pracující k prohlubování jejich vědomí společenské odpovědnosti, upevňování pracovní kázně a státní disciplíny a k rozvíjení jejich úsilí o ochranu celospolečenských zájmů.

§ 7

Plánování, financování, kontrolu a organizaci hospodářské činnosti upravují tento zákon a jiné právní předpisy; zvláštní předpisy upravují další nástroje jednotné soustavy řízení, zejména mzdovou soustavu, tvorbu cen a jednotnou soustavu sociálně ekonomických informací.".

5. V § 17 se dosavadní text označuje jako odstavec 1. § 17 se doplňuje odstavcem 2, který zní:

„(2) V případech a za podmínek stanovených v tomto zákoně nebo v jiném právním předpise vystupují v hospodářských vztazích svým jménem a nesou majetkovou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající též organizační jednotky státních organizací, územní a oborové orgány družstevních organizací, orgány a organizační složky společenských organizací (dále jen „organizační jednotky socialistických organizací"); pro jejich způsobilost nabývat práv a zavazovat se, pro jejich právní úkony a závazkové vztahy platí obdobně ustanovení tohoto zákona a jiných právních předpisů, týkající se socialistických organizací. Pro jejich hospodářskou činnost platí obdobně též ustanovení § 18a, 119 a 119a.".

6. V § 23 odst. 2 se na konci věty první připojují tato slova:
„anebo za podmínek a způsobem, které stanoví prováděcí předpis, prostředky výpočetní techniky, popřípadě jiné techniky zpracování nebo přenosu dat.".

7. § 24 odst. 2 zní:

„(2) Zjistí-li hospodářská arbitráž při projednávání sporu, že právní úkon je neplatný proto, že jeho obsah se příčí právnímu předpisu nebo jeho účel obchází, může organizaci, která v době právního úkonu o neplatnosti věděla nebo vědět musela, uložit odvod do příslušného státního rozpočtu až do výše toho, co plnila nebo měla plnit, jestliže již bylo započato s plněním na základě takového právního úkonu. Místo nepeněžitého plnění se odvádí jeho peněžitá hodnota.".

8. V § 30 odst. 2 se za slova „běžně kontrolovat" vkládají slova „zajištěnost a" a za slovo „rozbory" slova „a hodnocení". Na konci se připojuje tato věta: „Obdobně postupují i ostatní orgány hospodářského řízení.".

9. § 32 zní:

„§ 32

(1) Hospodářská činnost v jednotlivých odvětvích nebo oborech národního hospodářství se zpravidla soustřeďuje do výrobních hospodářských jednotek nebo jiných obdobně uspořádaných hospodářských jednotek (dále jen „výrobní hospodářská jednotka"), které jsou vybaveny prostředky k zajištění uceleného hospodářského procesu a rozvoje soustředěné výroby, popřípadě jiné hospodářské činnosti.

(2) Při vytváření výrobních hospodářských jednotek se vychází z hlediska hospodářské účelnosti, zejména příbuznosti a návaznosti hospodářských činností, z technologické návaznosti výrob, sepětí výzkumu s výrobou, plánovaných základních změn struktury výroby a z obchodně technických a územních hledisek.".

10. § 33 zní:

„§ 33

Výrobní hospodářská jednotka je přímo řízena ministerstvem. Může být organizována jako jedna státní hospodářská organizace nebo jako seskupení několika státních hospodářských organizací, tvořící organizační, ekonomický a popřípadě též právní celek. Prováděcí předpis stanoví, v jakých formách se výrobní hospodářské jednotky vytvářejí.".

11. § 37 se vypouští.

12. § 38 a 39 zní:

„§ 38

Státní hospodářské organizace řízené národními výbory jsou organizovány a řízeny tak, aby v příslušných odvětvích a oborech uspokojovaly kvalitně, pohotově a hospodárně především místní potřeby obyvatelstva zejména službami, výrobou, dopravou, výstavbou obcí a měst, údržbou bytového fondu, zdravotnických, školských a kulturních zařízení a aby svou činností přispívaly k rozvoji národního hospodářství.

§ 39

Příslušná ministerstva vykonávají v oblasti hospodářství řízeného národními výbory působnost vymezenou právními předpisy.".

13. § 42 zní:

„§ 42

(1) Státní hospodářské organizace zřizuje příslušný ministr nebo vedoucí ústředního orgánu státní správy (dále jen „ministr") po projednání s příslušným krajským národním výborem, popřípadě Národním výborem hlavního města Prahy nebo Národním výborem hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy (dále jen „krajský národní výbor") a příslušným odborovým svazem. Jestliže jde o státní hospodářskou organizaci řízenou federálním ministerstvem, činí tak ministr po projednání i s příslušným ústředním plánovacím orgánem republiky. Ustanovení zvláštních předpisů zůstávají nedotčena.

(2) Na úsecích řízených národními výbory zřizuje státní hospodářské organizace příslušný národní výbor. Úpravu zřizování, řízení a vnitřní organizaci těchto státních hospodářských organizací stanoví zvláštní předpisy.".

14. § 46 zní:

„§ 46

(1) Vztahy uvnitř výrobních hospodářských jednotek, které tvoří organizace nebo organizační jednotky vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, upravují v souladu s právními předpisy jejich statuty. Zásady statutů stanoví a jejich vydávání a schvalování upraví prováděcí předpisy.

(2) Vnitřní organizaci jednotlivých státních hospodářských organizací, popřípadě jejich organizačních jednotek, upravují jejich organizační řády, které vydává podle zásad stanovených ve statutech, popřípadě v prováděcích nebo zvláštních předpisech vedoucí organizace.“.

15. V § 47 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Organizační jednotka státní hospodářské organizace vystupující v hospodářských vztazích svým jménem neodpovídá za závazky státní hospodářské organizace, jejíž je součástí. Státní hospodářská organizace však odpovídá za závazky své organizační jednotky, k jejichž úhradě nestačí prostředky, s nimiž organizační jednotka hospodaří.“.

16. § 60 odst. 2 zní:

„(2) Rozpočtovými organizacemi jsou státní organizace, které jsou svými příjmy a výdaji zapojeny na státní rozpočet federace nebo republiky nebo rozpočet národního výboru (dále jen „příslušný rozpočet“) a hospodaří samostatně podle schválených rozpočtů.“.

17. § 62 zní:

„§ 62

Jinými státními organizacemi jsou zejména

a) příspěvkové organizace, které jsou na příslušný rozpočet zapojeny finančními vztahy (příspěvkem nebo odvodem); platí pro ně obdobně ustanovení § 61 odst. 1,

b) federální fondy a státní fondy republik.“.

18. § 64 zní:

„§ 64

(1) Národním majetkem jsou veškeré věci ve státním socialistickém vlastnictví (hmotný národní majetek) a veškeré pohledávky a jiná majetková práva státu, včetně práva státu využívat v rozsahu a způsobem stanoveným v právních předpisech výsledky výzkumné, vývojové, projektové a jiné obdobné činnosti.

(2) Jednotlivé části národního majetku jsou ve správě státních organizací. Organizační jednotky státní organizace vystupující svým jménem v hospodářských vztazích, vykonávají svým jménem, v rozsahu své způsobilosti nabývat práv a zavazovat se, též správu národního majetku, který je ve správě státní organizace a s nímž tyto jednotky hospodaří; svým jménem činí též právní úkony týkající se tohoto národního majetku. Pokud není stanoveno jinak prováděcím předpisem nebo za podmínek v něm uvedených statutem, mají přitom stejná oprávnění a povinnosti jako organizace, spravující národní majetek.“.

19. V § 65 odst. 3 se na konci první věty připojují tato slova: „pokud právní předpis nestanoví, že tento majetek je v prozatímní správě jiného státního orgánu nebo organizace.“.

20. § 67 zní:

„§ 67

Pro převody správy národního majetku mezi státními organizacemi, k nimž dochází při plnění závazku k dodávce výrobků, k provedení prací nebo k poskytnutí jiného plnění v rámci vymezeného předmětu činnosti nebo v souvislosti s ním (obvyklé hospodaření), platí ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů o příslušných druzích hospodářských závazků.“.

21. V § 68 se dosavadní text označuje jako odstavec 1. § 68 se doplňuje odstavcem 2, který zní:

„(2) Prováděcí předpis může stanovit, ve kterých případech se majetek přebytečný nebo neupotřebitelný převádí v rámci obvyklého hospodaření.“.

22. § 69 odst. 1 zní:

„(1) Pro převody národního majetku do vlastnictví jiných organizací než státních, k nimž dochází při obvyklém hospodaření, platí ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů o příslušných druzích hospodářských závazků.“.

23. Nadpis nad § 72 zní:

**„Pohledávky a jiná majetková práva státu“.**

24. V § 72 odst. 1 se v úvodní větě vypouštějí tato slova: „a jiných práv státu (dále jen „pohledávky“)“.

25. Za § 73 se vkládá § 73a, který zní:

„§ 73a

(1) Pro příslušnost ke správě jiných majetkových práv státu platí ustanovení § 72 obdobně.

(2) Organizace jsou povinny spravovat, využívat a zabezpečovat další účelné využívání jiných majetkových práv státu včetně výsledků výzkumné, vývojové, projektové a jiné obdobné činnosti způsobem stanoveným právními předpisy.“.

26. § 76 odst. 2 zní:

„(2) Družstevními organizacemi jsou zejména lidová družstva, jejich vyšší organizace (svazy

družstev, Ústřední rada družstev) a družstevní podniky.“.

27. V § 77 odst. 2 se vypouštějí slova: „meliorační družstva“.

28. § 78 zní:

„§ 78

(1) Lidová družstva mohou k zajištění svého rozvoje, k prohloubení vzájemné pomoci a spolupráce a v zájmu jednotného řízení vytvářet vyšší organizace, zejména svazy družstev.

(2) Svazy družstev plánují, řídí a kontrolují v rozsahu své působnosti činnost družstev ve svém oboru, svých družstevních podniků, popřípadě dalších družstevních organizací.

(3) Svazy družstev mohou ve své působnosti v zájmu zdokonalování plánovitého řízení družstevních organizací vytvářet územní nebo oborové orgány (dále jen „územní orgány“). Vytváření, zejména způsob volby a základní působnost územních orgánů upravují stanovy svazu družstev. Územní orgány mohou svým jménem vystupovat v hospodářských vztazích jen tehdy a v tom rozsahu, pokud tak určují stanovy příslušného svazu.“.

29. V § 83 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Stanovy Ústřední rady družstev nebo svazu družstev mohou určit, že v těchto organizacích může být zřízen orgán, vykonávající v období mezi zasedáními jejich nejvyšších orgánů působnost těchto orgánů v rozsahu vymezeném stanovami.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

30. § 84 zní:

„§ 84

(1) Výkonnými orgány družstev a jejich vyšších organizací jsou představenstva, která jsou oprávněna jednat jejich jménem ve všech věcech. Způsob, jakým představenstva jednají navenek, upravují stanovy; je-li však pro právní úkon, který činí představenstvo, předepsána písemná forma, je třeba podpisů nejméně dvou členů představenstva.

(2) Činnost představenstva organizuje a řídí předseda volený podle stanov. Působnost představenstva a předsedy upravují stanovy, popřípadě jednací řády.“.

31. § 87 odst. 1 zní:

„(1) Svazy družstev a Ústřední rada družstev vydávají v souladu s právními předpisy a potřebami národního hospodářství v oboru své působnosti závazné směrnice, zejména v otázkách organizace, plánování, hospodaření s majetkem, financování, úvěrování a likvidace družstevních organizací; plánování, financování a úvěrování družstevní bytové výstavby upravují však prováděcí, popřípadě zvláštní předpisy.“.

32. V § 87 odst. 2 se za ustanovení označené písmenem a) vkládá nové ustanovení označené písmenem b), které zní:

„b) zrušit usnesení, jehož výkon byl zastaven, pokud odporuje právním předpisům, stanovám nebo závazným směrnicím vyšších družstevních organizací a pokud družstevní organizace, která je vydala, sama nezjedná nápravu v přiměřené lhůtě, kterou jí vyšší družstevní organizace stanovila s upozorněním, že jinak bude usnesení zrušeno,“.

Dosavadní ustanovení označená písmeny b), c) se označují písmeny c), d).

33. V § 93 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které zní:

„(2) V čele družstevního podniku je jediný vedoucí (ředitel), který řídí činnost podniku a je oprávněn jednat jeho jménem ve všech věcech; jmenuje jej a odvolává, po vyjádření příslušného odborového svazu, družstevní organizace, která družstevní podnik zřídila.

(3) Člení-li se družstevní podnik na závody, může družstevní organizace, která jej zřídila, stanovit, které závody se zapíší do podnikového rejstříku jako odštěpné závody družstevního podniku; vedoucí odštěpného závodu je oprávněn činit jménem družstevního podniku všechny právní úkony týkající se závodu.“.

Dosavadní odstavce 2, 3, 4 se označují jako odstavce 4, 5, 6.

34. § 95 zní:

„§ 95

(1) Družstevní majetek je ve vlastnictví jednotlivých družstevních organizací s výjimkou těch, kterým se majetek svěřuje do správy.

(2) Svazy družstev a Ústřední rada družstev svěřují svůj družstevní majetek do správy družstevním podnikům, které zřídí, popřípadě jiným družstevním organizacím, které zřídí na základě zvláštních předpisů, a svazy družstev též územním orgánům, které vystupují v hospodářských vztazích svým jménem.“.

35. V § 113 se za slova „mezi socialistickými organizacemi“ vkládají slova „mezi orgány hospodářského řízení, popřípadě též mezi orgány hospodářského řízení a socialistickými organizacemi“.

36. Za § 114 se vkládá § 114a, který zní:

„§ 114a

(1) Organizace jsou povinny provádět soustavně průzkum potřeb a vzájemnou spoluprací

vytvářet předpoklady pro řádné uzavírání hospodářských smluv na takový rozsah, strukturu a časové členění dodávek, jaké v souladu s připravovanými úkoly plánu budou nejlépe uspokojovat potřeby společnosti. Proto jsou v období přípravy a tvorby střednědobých plánů a při zajišťování úkolů těchto plánů při přípravě prováděcích plánů zejména povinny

a) projednávat vzájemné dodavatelsko-odběratelské vztahy podle naléhavosti potřeb a stavu jejich zabezpečení,

b) informovat dlouhodobé odběratele a dodavatele v potřebném předstihu o záměrech v rozvoji výrobních, popřípadě odbytových programů, v inovaci sortimentu a o výraznějších změnách v předpokládaném rozsahu, sortimentu nebo časovém členění dodávek a odběrů a v závažnějších případech je s nimi projednávat.

(2) V případech, kdy je právním předpisem jmenovitě stanovena povinnost projednat dodavatelsko-odběratelské vztahy, nebo kdy takovou povinnost uloží příslušné orgány hospodářského řízení, jsou organizace, popřípadě orgány hospodářského řízení, povinny na základě podkladů určených pro vypracování návrhu státního plánu uzavřít jednání pořízením protokolu o projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů, popřípadě uzavřením smlouvy o přípravě dodávek.

(3) Orgány hospodářského řízení jsou povinny organizovat projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů a v případech, kdy je toto projednání stanoveno jako povinnost podle odstavce 2, řešit rozpory postupem a ve lhůtách stanovených právním předpisem nebo opatřením příslušné vlády.

(4) Po schválení státního plánu jsou organizace i orgány hospodářského řízení povinny provést nezbytné úpravy dodavatelsko-odběratelských vztahů, pokud vyplynou z potřeby zajistit úkoly státního plánu.

(5) Prováděcí předpis stanoví podrobnější postupy organizací, popřípadě orgánů podle odstavců 1 až 4; může též stanovit, zda a v kterých případech mají povinnosti stanovené v odstavcích 1, 2 a 4 organizační jednotky nebo organizační složky socialistických organizací.".

37. § 115 včetně nadpisu zní:

„§ 115

Plánovací akty

(1) Plánovací akt, na jehož základě vzniká povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu nebo právo vydat dodávkový příkaz, je plánovací rozhodnutí vydané oprávněným orgánem v souladu s právním předpisem, které shodně po linii dodavatelské i odběratelské vymezuje budoucí dodávky výrobků, prací nebo výkonů mezi organizacemi, popřípadě i jinou jejich spolupráci (dále jen „plánovací akt"). Plánovací akt musí stanovit alespoň základní určení předmětu a období plnění určité organizace vůči jiné organizaci; vydává se zpravidla na roční nebo víceleté období. Prováděcí předpis může stanovit další náležitosti plánovacího aktu.

(2) Plánovacími akty, pokud splňují náležitosti podle odstavce 1, jsou úkol státního plánu a jeho rozpis, opatření vlády stanovící úkoly k zajištění naléhavých společenských potřeb a další druhy plánovacích rozhodnutí, stanovené prováděcím předpisem.".

38. § 116 včetně nadpisu zní:

„§ 116

Hospodářské smlouvy

(1) Socialistické organizace jsou povinny v plánovacím procesu využívat hospodářské smlouvy jako nástroje k organizování vzájemné spolupráce. Hospodářské smlouvy zejména konkretizují a zabezpečují plánované úkoly; jsou též jedním z podkladů pro přípravu a tvorbu plánů.

(2) Organizace jsou povinny promítnout do smluv odpovídajícím způsobem plánovací rozhodnutí a dohody uzavřené při projednávání dodavatelsko-odběratelských vztahů v plánovacím procesu; závazky z těchto smluv jsou pro organizace závazným podkladem pro zpracování jejich hospodářského plánu, zejména plánu výroby.

(3) Orgány hospodářského řízení a orgány, popřípadě organizace pověřené hmotným bilancováním a rozdělováním, jsou povinny při rozpisu úkolů určených pro vypracování návrhů plánů, při rozpisu bilancí a při rozpisu úkolů plánu vycházet ze smluv uzavřených na základě plánovacích rozhodnutí.

(4) Organizace uzavírají hospodářské smlouvy za účelem přípravy budoucích plnění (přípravné smlouvy) nebo o dodávce výrobků, prací, výkonů nebo o jiném plnění (smlouvy o dodávce).

(5) Je-li to účelné k zabezpečení vzájemné spolupráce, uzavírají hospodářské smlouvy i orgány hospodářského řízení. V těchto případech platí pro orgány hospodářského řízení přiměřeně ustanovení o socialistických organizacích.".

39. § 117 včetně nadpisu zní:

„§ 117

Závazky z plánovacích aktů a z jednostranných úkonů

(1) V prováděcích předpisech může být stanoveno, že hospodářské závazky vznikají přímo z plánovacích aktů, jestliže jejich další zpřesnění v hospodářské smlouvě není nutné.

(2) Za podmínek stanovených tímto zákonem nebo prováděcím předpisem mohou mezi organizacemi vznikat hospodářské závazky k dodávce a odběru i na podkladě právního úkonu jedné z organizací.

(3) Pro hospodářské závazky podle odstavců 1 a 2 platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv.".

40. V § 119 odst. 1 ve druhé větě se za slovem „nejvhodnější" vypouští slovo „a" a na konci se připojují tato slova: „a důsledně kontrolovat plnění závazků, které vůči nim mají druhé organizace".

41. § 119 odst. 2 a 3 zní:

„(2) Jestliže organizace včas neinformuje druhou organizaci o výraznějších změnách v předpokládaném rozsahu, sortimentu nebo časovém členění dodávek nebo odběrů (§ 114a), je u dlouhodobých dodavatelsko-odběratelských vztahů dodavatel povinen při uzavírání hospodářských smluv se zavazovat v návaznosti na dosavadní vývoj rozsahu, struktury a sortimentu dodávek a odběratel je oprávněn prosazovat jen takové dodávky.

(3) Organizace dodávající průmyslové výrobky jsou povinny zajišťovat v nezbytném rozsahu servisní službu a dodávky náhradních dílů, pokud to vyžaduje povaha těchto výrobků. Tato povinnost trvá i po zastavení výroby nadále po dobu, v níž je obvyklé a účelné výrobky opravovat. Obdobnou povinnost má při dovozu podnik zahraničního obchodu.".

42. § 119a zní:

„§ 119a

(1) Organizace nesmějí v rozporu s požadavky odběratelů omezovat výrobu nebo vypouštět z výrobního programu výrobky, práce nebo výkony, pokud jim k tomu nedá souhlas nadřízený ústřední orgán, nebo u organizací řízených národními výbory krajský národní výbor; souhlas dává po projednání s rozhodujícími odběratelskými ústředními orgány. Jde-li o výrobky určené pro potřeby obrany a bezpečnosti státu, nelze provést omezení výroby nebo vypuštění výrobků z výrobního programu, pokud nadřízený orgán nedosáhne dohody s federálním ministerstvem národní obrany nebo s federálním ministerstvem vnitra, a jde-li o výrobky určené pro komplexní bytovou výstavbu, dohody s ministerstvy výstavby a techniky republik. Vláda Československé socialistické republiky může stanovit další případy, kdy k omezení výroby nebo k vypuštění výrobků z výrobního programu může být dán souhlas jen po dohodě s odběratelskými ústředními orgány, popřípadě stanovit, s kterými dalšími ústředními orgány musí být omezení nebo zrušení výroby projednáno. Ustanovení § 51 platí obdobně.

(2) Organizace nesmějí zneužívat svého hospodářského postavení k získání neoprávněných nebo nepřiměřených výhod na úkor jiných organizací nebo na úkor spotřebitelů, anebo jiným způsobem jednat proti zájmům společnosti. Zejména nesmějí

a) vynucovat nepřiměřené podmínky při uzavírání hospodářských smluv nebo jiných dohod (prohlašovat nepřiměřené množství jednostranně výhodných ustanovení za náležitosti nutné pro vznik smlouvy, podmiňovat uzavření hospodářské smlouvy převzetím závazku k plnění, který s požadovaným plněním nesouvisí, nebo jehož zabezpečení náleží do jejich hospodářské činnosti apod.);

b) zastavit nebo omezit prodej výrobků, zatajovat nebo hromadit výrobky nebo jiným způsobem vyvolávat jejich nedostatek za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu;

c) znevýhodňovat organizace za to, že uplatňují majetkovou odpovědnost, zejména vymáhají majetkové sankce.

(3) Organizace se nesmějí samy nebo v dohodě s jinými organizacemi ve své hospodářské činnosti dopouštět jednání, které by v rozporu se zájmy národního hospodářství omezovalo nebo jinak nepříznivě ovlivňovalo činnost jiných organizací anebo bylo na újmu spotřebitelů.

(4) Organizace, která má právní zájem, může se u hospodářské arbitráže domáhat toho, aby organizace, která jedná v rozporu s ustanoveními odstavců 1 až 3, se zdržela takového jednání, popřípadě, aby byl odstraněn protiprávní stav. Organizace, která takovým jednáním způsobila jiné organizaci škodu, je povinna nahradit jí tuto škodu včetně ušlého zisku.".

43. § 125 odst. 2 zní:

„(2) Organizace je povinna přistoupit na změnu nebo zrušení závazků z hospodářské smlouvy, požádá-li o to druhá organizace do jednoho měsíce po uplynutí lhůty pro předložení návrhu smlouvy na příslušné dodávkové období,

a) jestliže podkladem je plánovací akt nebo později vzniklý závazek, popřípadě jiný závěr přijatý při jednání o mezinárodních hospodářských vztazích vedeném orgány k tomu oprávněnými,

b) jestliže druhá organizace prokáže, že by v důsledku obsahu závazku nemohla zabezpečit plnění úkolů uložených jí pozdějším plánovacím aktem; povinnost přistoupit na změnu nebo zrušení závazků organizace však nemá, pokud by požadovanou úpravou bylo u ní znemožněno plnění úkolu uloženého plánovacím rozhodnutím alespoň stejné síly.".

44. § 125 se doplňuje odstavci 3 až 8, které zní:

„(3) Na podkladě souladných opatření nadřízených orgánů vydaných podle právních předpisů jsou organizace povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazku z hospodářské smlouvy i po uplynutí lhůty podle odstavce 2.

(4) Organizace jsou dále povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazků v případech, kdy

a) nebylo vydáno opatření, které je právním předpisem stanoveno jako předpoklad pro plnění závazku,

b) plnění závazku alespoň jedné z organizací by se dostalo do rozporu s opatřením příslušného orgánu učiněným podle právních předpisů,

c) po uzavření přípravné smlouvy nastaly nové skutečnosti, pro které nelze spravedlivě požadovat plnění příslušných závazků; změny nebo zrušení závazku ze smlouvy o přípravě dodávek, kterou organizace byly povinny uzavřít, se však lze domáhat jen podle odstavců 2 a 3.

(5) Na změnu závazku je organizace povinna přistoupit též v případě, kdy splnění závazku je závislé na jejím spolupůsobení a včasné plnění závazku je znemožněno tím, že své povinnosti v dohodnuté lhůtě řádně nesplnila.

(6) V případech uvedených v odstavcích 4 a 5 je ta organizace, na jejíž straně vznikl důvod pro změnu nebo zrušení závazku, povinna nahradit druhé organizaci nutné náklady, které jí v souvislosti s přípravou na plnění závazku, se změnou závazku nebo s jeho zrušením vznikly.

(7) Organizace není povinna přistoupit na změnu nebo zrušení závazku podle odstavců 2 až 5, jestliže o to druhá organizace nepožádala bez zbytečného odkladu poté, kdy zjistila nebo mohla zjistit skutečnost rozhodnou pro změnu nebo zrušení závazku. Podnik zahraničního obchodu není dále povinen přistoupit na změnu nebo zrušení závazku, pokud není zajištěno devizové krytí na úhradu nákladů, bez jejichž vynaložení nelze zajistit odpovídající změnu nebo zrušení závazku ve vztahu k zahraničí.

(8) Další případy, kdy jsou organizace povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazku a případy, na které se povinnost přistoupit na změnu nebo zrušení závazku nevztahuje, mohou stanovit prováděcí předpisy.“.

45. V § 130 odst. 2 se za ustanovení označené písmenem a) vkládá nové ustanovení označené písmenem b), které zní:

„b) u práv na plnění z pojištění vůči pojišťovně tři roky,“.

Dosavadní ustanovení označené písmenem b) se označuje písmenem c).

46. V § 131 odst. 1 písm. b) se za slova „do konce“ vkládá slovo „druhého“.

47. § 131 odst. 3 věta druhá zní:
„Právo na náhradu škody lze však uplatnit nejdéle do konce pátého roku a jde-li o dodávky pro vývoz do konce desátého roku následujícího po uplynutí lhůt pro reklamaci vad, jde-li o škodu vzniklou vadným plněním; v ostatních případech do konce desátého roku následujícího po vzniku škody.“.

48. V § 131

a) za odstavec 3 se vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Lhůta pro zánik práv na plnění z pojištění vůči pojišťovně počíná od prvého dne roku následujícího poté, kdy nastala pojistná událost.“;

b) dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5 a na konci se připojuje tato věta:

„Právo na splnění samostatně odevzdávané a přejímané části dodávky pro provedení investiční výstavby, na poskytnutí samostatného (dílčího) plnění investičního celku z dovozu nebo dodávky vývozního investičního celku však nezanikne, dokud nezanikne právo na splnění celého předmětu plnění podle smlouvy.“.

49. § 137 zní:

„§ 137

(1) Vady tratových dodávek může reklamovat odběratel nebo příjemce zásilky. Reklamuje-li příjemce, platí, že tak činí jako zástupce odběratele. Reklamaci dále projednává odběratel.

(2) Jestliže vady tratové dodávky reklamuje příjemce zásilky a pošle opis reklamace odběrateli, plní tím vůči němu povinnost reklamovat.“.

50. § 142 odst. 1 zní:

„(1) Organizace jsou povinny majetkové sankce stanovené tímto zákonem, prováděcími předpisy, opatřením nadřízeného orgánu nebo rozhodnutím hospodářské arbitráže vyúčtovat a vymáhat; totéž platí pro majetkové sankce, které organizace sjednaly na základě povinnosti uložené jim tímto zákonem nebo prováděcími předpisy. Majetková sankce, která v jednotlivém případě nepřesáhne částku 2000 Kčs, nemusí být účtována, ani vymáhána. Tento zákon stanoví, popřípadě prováděcí předpisy mohou stanovit další případy, kdy majetkové sankce nemusí být účtovány a vymáhány.“.

51. § 142 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Jestliže hospodářská arbitráž zjistí, že v důsledku porušení povinnosti vyúčtovat, vymá-

hat nebo platit majetkové sankce zaniklo právo na penále, uloží každé z organizací povinnost odvést do příslušného státního rozpočtu částku, která měla být jako penále zaplacena. Odvod lze uložit nejpozději do tří let od vzniku práva na penále.".

52. V § 144 se text zakončuje středníkem a připojuje se tato věta:

„v případech, kdy podle právních předpisů rozhoduje hospodářský spor uvnitř výrobní hospodářské jednotky její orgán, může tak učinit tento orgán.".

53. V § 147 odst. 2 se na konci připojují tato slova:

„včetně odstranění vady, jde-li o škodu vzniklou vadným plněním.".

54. § 147 odst. 3 zní:

„(3) Na náhradu škody se započítávají majetkové sankce, které byly zaplaceny za nesplnění povinností, jejichž porušením byla škoda způsobena.".

55. § 148 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) V případě, kdy podle právních předpisů rozhoduje hospodářský spor uvnitř výrobní hospodářské jednotky její orgán, může postupovat podle odstavců 1 a 2.".

56. V § 152 odst. 1 se na konci připojují tato slova a věta:

„pokud tento zákon nebo prováděcí předpisy nestanoví něco jiného. Ve smlouvách o přípravě dodávek, které byly organizace povinny uzavřít, jsou takové výhrady neplatné, pokud se týkají povinnosti uzavřít budoucí smlouvu.".

57. § 152 odst. 2 zní:

„(2) Nedohodnou-li organizace lhůty pro předkládání návrhů smluv, platí, že návrh smlouvy předkládá organizace ve lhůtě stanovené v prováděcím předpise, a není-li tato lhůta stanovena, ve lhůtě obvyklé.".

58. V § 153 odst. 1 se na konci připojuje tato věta:

„Nedojde-li k dohodě o celém požadovaném rozsahu plnění, je smlouva uzavřena na rozsah plnění, o němž bylo dosaženo dohody, nebrání-li tomu projev organizace, povaha závazku nebo právní předpis.".

59. V § 153 za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Smlouva platí za uzavřenou, i když nedošlo k dohodě o některé nevýznamné podrobnosti předmětu plnění, jestliže z úkonů a pozdějšího chování organizací vyplývá, že pokládaly smlouvu za uzavřenou.".

60. V § 153 dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a na konci ustanovení označeného písmenem a) se připojují tato slova:

„a to i když dodavatelův návrh změn a doplňků je opožděný;".

Dosavadní odstavce 3, 4, 5 se označují jako odstavce 4, 5, 6.

61. § 153 se doplňuje odstavcem 7, který zní:

„(7) Ustanovení odstavce 3 písm. c) a odstavce 4 platí obdobně v případě, kdy podle právních předpisů rozhoduje spory o uzavírání smluv jiný orgán než hospodářská arbitráž.".

62. V § 154 odst. 1 se věta druhá nahrazuje těmito větami:
„Organizace, která podává návrh smlouvy, může stanovit jinou lhůtu pro vyjádření k němu; činí-li tak bez dohody s organizací, jíž byl návrh určen, může kratší lhůtu stanovit jen ve zvlášť odůvodněných případech. Organizace je svým návrhem vázána do konce lhůty stanovené pro vyjádření.".

63. Vypouští se označení části sedmé včetně nadpisu, hlava první a hlava druhá včetně nadpisů.

64. § 155a a 155b se označují jako § 156 a 157.

65. Za § 157 se vkládá hlava čtvrtá, která včetně nadpisu zní:

„Hlava čtvrtá

## POVINNOST UZAVŘÍT HOSPODÁŘSKOU SMLOUVU

§ 158

(1) Smlouvu o přípravě dodávek jsou organizace povinny uzavřít, jde-li o včas předložený návrh:

a) na podkladě plánovacího aktu,

b) ke splnění úkolu stanoveného vládou k dlouhodobému smluvnímu zabezpečení,

c) k zajištění nezbytných náhradních dílů k výrobkům, které dodaly, popřípadě dovezly. Tato povinnost trvá po dobu stanovenou nebo dohodnutou, v ostatních případech po dobu deseti let od skončení výroby takových výrobků, je-li obvyklé a účelné takové výrobky opravovat. Organizace může tuto povinnost splnit též tak, že zajistí smluvní zabezpečení příslušných dodávek jinou organizací,

d) k zajištění obranyschopnosti nebo bezpečnosti státu,

e) k zajištění léčebně preventivní péče.

(2) Smlouvu o dodávce je povinen uzavřít dodavatel, jde-li o včas předložený návrh odběratele

a) v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) až e),

b) k zabezpečení dodávek nezbytných ke splnění plánovaných úkolů rozvoje vědy a techniky,

c) jestliže převzetím závazku není ohroženo plnění jiných jeho povinností; organizace

jsou přitom povinny přednostně uspokojovat požadavky na dodávky sloužící k zabezpečení potřeb, které jsou ve státním plánu uvedeny jako přednostní a k zabezpečení potřeb dlouhodobých odběratelů.

§ 159

(1) Kromě případů uvedených v § 158 jsou organizace povinny uzavřít hospodářskou smlouvu, jestliže

a) povinnost uzavřít smlouvu o dodávce vyplývá ze smlouvy o přípravě dodávek,

b) je tak stanoveno v tomto zákoně nebo v prováděcích předpisech.

(2) U dodávek nezbytných ke splnění plánovaných úkolů rozvoje vědy a techniky je dodavatel povinen výjimečně uzavřít smlouvu o dodávce, i když nebyla dodržena lhůta pro předložení návrhu smlouvy, jestliže potřeba vznikla v průběhu řešení úkolů až po této lhůtě a odběratel to prokáže.

§ 160

Podnik zahraničního obchodu není povinen uzavřít smlouvu o dodávce, pokud nebude uvolněno devizové krytí pro úhradu nákladů v zahraničí, bez jejichž vynaložení nelze smlouvu splnit.

§ 161

Prováděcí předpisy mohou stanovit další případy, kdy jsou organizace povinny uzavřít hospodářskou smlouvu, a případy, na které se povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu podle § 158 a 159 nevztahuje.".

66. Za § 161 se vkládá část šestá A, která včetně nadpisu zní:

„ČÁST ŠESTÁ A

**PŘÍPRAVNÉ SMLOUVY**

§ 162

Přípravnými smlouvami se organizace nebo orgány hospodářského řízení zavazují spolupracovat tak, aby budoucí plnění mohla být uskutečňována co nejhospodárněji, v souladu s potřebami a možnostmi, v požadovaném rozsahu i skladbě. Přípravné smlouvy se uzavírají buď jako smlouvy o přípravě dodávek nebo jako smlouvy o spolupráci.

§ 163

Smlouva o přípravě dodávek

(1) Smlouvou o přípravě dodávek se organizace zavazují uzavřít na předpokládaný rozsah a obsah dodávek výrobků, prací, výkonů nebo poskytnutí jiných plnění, která mají být uskutečněna v určitém období, budoucí smlouvu nebo u dodávek výrobků pro vývoz vydat dodávkový příkaz; orgány hospodářského řízení se obdobně zavazují zajistit uzavření budoucí smlouvy nebo vydání dodávkového příkazu.

(2) Smlouva o přípravě dodávek může obsahovat též závazky ke vzájemné spolupráci za účelem řádné a včasné přípravy budoucích plnění.

(3) Smlouva o přípravě dodávek vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(4) Není-li dohodnuto nebo stanoveno něco jiného, platí, že podnět k uzavření budoucí smlouvy je povinen dát odběratel předložením návrhu smlouvy nebo poptávky ve lhůtách obvyklých, popřípadě, že je povinen vydat dodávkový příkaz ve lhůtách obvyklých.

(5) Nepředloží-li odběratel návrh smlouvy nebo poptávku, popřípadě nevydá-li dodávkový příkaz ke splnění závazku ze smlouvy o přípravě dodávek, může se dodavatel domáhat pouze náhrady škody, která mu byla způsobena, pokud není dohodnut nebo stanoven též další důsledek. Odpovědnosti za tuto škodu se odběratel nemůže zprostit, s výjimkou škod vzniklých v souvislosti s neplněním závazku ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

(6) Závazek zajistit uzavření smlouvy o dodávce nebo vydání dodávkového příkazu je splněn teprve uzavřením smlouvy, popřípadě vydáním dodávkového příkazu.

(7) Smlouvy o přípravě dodávek se uzavírají tak, aby zajišťovaly spolupráci na dobu několika let, nejméně však na období jednoho roku, pokud výjimečně není dohodnuto něco jiného.

(8) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit náležitosti smluv o přípravě dodávek a odchylně upravit jejich vznik i důsledky neplnění závazků.

§ 164

Smlouva o spolupráci

(1) Smlouvou o spolupráci se organizace nebo orgány hospodářského řízení zavazují spolupracovat za účelem řádné a včasné přípravy podmínek a předpokladů pro uspokojování budoucích potřeb, anebo za účelem dosažení jiného dohodnutého cíle.

(2) Jestliže se jedna z organizací dovolá dohody sjednané ve smlouvě o spolupráci nebo při plnění této smlouvy, musí být budoucí smlouva uzavřena v souladu s touto dohodou. To platí i tehdy, jestliže smlouvu o spolupráci uzavřely orgány hospodářského řízení nadřízené organizacím.

(3) Ustanovení § 163 odst. 3 a 7 platí obdobně.

(4) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit náležitosti smluv o spolupráci a odchylně upravit jejich vznik.".

67. Za § 164 se vkládá označení části sedmé s nadpisem:

„ČÁST SEDMÁ

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY PŘI DODÁVCE VÝROBKŮ“.**

Dosavadní hlava třetí a hlava čtvrtá se označují jako hlava první a hlava druhá.

68. V § 166 se na konci připojují tato slova: „a k vývoji jejich potřeb.“.

69. Za § 166 se vkládá § 166a, který zní:

„§ 166a

(1) Dodavatelské výrobní organizace jsou povinny postupovat tak, aby do jednoho měsíce po uplynutí lhůty pro předložení návrhu smlouvy (objednávky), měly uzavřeny hospodářské smlouvy na plánovaný rozsah dodávek výrobků na příslušné čtvrtletní dodávkové období, pokud prováděcí předpis nestanoví pro určitý okruh případů něco jiného. Důsledky za porušení této povinnosti stanoví tento zákon a zvláštní předpis.“.

70. § 171 odst. 2 a 3 zní:

„(2) Prováděcí předpisy mohou stanovit nebo organizace dohodnout odchylnou úpravu započítávání dodávek.

(3) Výrobky, které nebyly dodány ani do konce roku, v němž měly být podle smlouvy dodány, je dodavatel povinen dodat v následujícím roce. Jestliže však jde o bilancované výrobky a příslušný orgán (organizace) pověřený hmotným bilancováním a rozdělováním po projednání postupem stanoveným právním předpisem rozhodne, že úkol plánu předchozího roku nemá být plněn, závazek zaniká dnem tohoto rozhodnutí, nejdříve však po uplynutí jednoho měsíce prodlení.“.

71. V § 172 se na konci první věty připojují tato slova:

„nebo pokud nejde o dodávky z nevyužitých zásob.“.

72. V § 190 odst. 3 se vypouští věta druhá.

73. V § 192 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Dodavatel nesmí plnit odběrateli výrobky, o nichž bylo při kontrole prováděné před splněním prokázáno, že jsou vadné, pokud odběratel ze závažných důvodů nedá souhlas k plnění. To platí i v případech, kdy vadnost výrobků byla prokázána při prověrce jakosti, kterou podle právních předpisů nebo podle dohody orgánů hospodářského řízení anebo podle dohody organizací provádí před splněním dodávky určený kontrolní orgán nebo odběratel anebo jiná organizace. Totéž platí, jestliže odběratel i jiným způsobem zjistí, že dodávka připravená k plnění je vadná. Prováděcí předpisy stanoví, kdy a za jakých podmínek je dodavatel povinen umožnit odběrateli provedení jeho vstupní kontroly již v závodě dodavatele a další ověřování jakosti během výrobního procesu.“.

74. V § 192 dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a v něm se za slovo „nestanoví“ vkládají slova „nebo organizace nedohodnou“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

75. V § 201

a) v odstavci 1 ve větě první se za slova „prováděcí předpisy“ vkládají slova „nebo nedohodnou-li organizace“,

b) v odstavci 2 ve větě první se za slovo „nestanoví“ vkládají slova „nebo organizace nedohodnou“.

76. § 201 se doplňuje odstavcem 6, který zní:

„(6) Dohodou organizací podle odstavců 1 a 2 nemůže být odpovědnost za vady snížena.“.

77. § 202 odst. 1 zní:

„(1) Odběratel nemusí v rozsahu vadného plnění zaplatit fakturu, popřípadě požaduje-li nové bezvadné plnění, doplnění chybějícího množství výrobků nebo zrušení smlouvy, může žádat vrácení částky již zaplacené; zjistí-li se při statistické přejímce, že dodávka je nevyhovující, nemusí odběratel zaplatit fakturu nebo může žádat o vrácení zaplacené částky za celou dodávku. Odběratel však musí řádně a včas reklamovat a uplatnit své právo z odpovědnosti za vady, neuzná-li dodavatel reklamaci.“.

78. V § 212 odst. 1 se na konci vypouštějí slova „až třetí“.

79. § 212 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) Dodavatel, který se zúčastní jednání o uzavření zahraniční smlouvy o vývozu výrobků, je povinen při jednání písemně se vyjádřit, zda a za jakých podmínek může výrobek dodat. Podá-li odběratel návrh smlouvy v souladu s tímto vyjádřením do jednoho měsíce nebo do jiné lhůty stanovené dodavatelem, je dodavatel povinen uzavřít hospodářskou smlouvu.“.

80. § 215 odst. 1 zní:

„(1) Prováděcí předpisy stanoví nebo organizace dohodnou, ve kterých případech, v jakých lhůtách a jak podrobně je odběratel povinen sdělovat údaje pro včasné materiálové a výrobní zajištění, popřípadě zda a za jakých podmínek může dodavatel sdělené údaje odmítnout.“.

81. V § 217 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Jestliže odběratel požaduje v dodávkovém příkazu jinou jakost nebo jiné provedení výrobku, než stanoví technická norma, aniž by došlo k sjednání dohody podle odstavce 1 a na dodávkovém příkazu tuto skutečnost vyznačí, je takto vydaný dodávkový příkaz platný, nevrátí-li ho dodavatel odběrateli nejpozději do 15 dnů po obdržení.“.

82. § 220 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Odesílá-li se dodávka do zahraničí ve

více zásilkách, které netvoří samostatná dílčí plnění, přechází nebezpečí ztráty, nahodilé zkázy nebo zhoršení odeslané zásilky na odběratele

a) přechodem čs. hranice při přepravě po železnici nebo lodí anebo silničním dopravním prostředkem,

b) odevzdáním veřejnému dopravci při přepravě letadlem nebo poště k přepravě do místa určení anebo odevzdáním odběrateli,

pokud ke ztrátě, nahodilé zkáze nebo zhoršení nedošlo z důvodů, za které odpovídá dodavatel.".

83. V § 230 věta druhá zní:
„Prověřovat dodávané výrobky je odběratel povinen jen v případech, kdy je tak stanoveno v prováděcích předpisech nebo dohodnuto organizacemi.".

84. § 232 odst. 3 zní:

„(3) Je-li odběratel vázán mezistátními podmínkami nebo podmínkami sjednanými se zahraničním zákazníkem podle požadavku zahraničního trhu k určitému způsobu vyřízení reklamace, dodavatel je povinen na odběratelovu žádost tímto způsobem reklamaci vyřídit.".

85. § 232 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Požaduje-li odběratel vyvezeného výrobku od dodavatele, aby mu za úplatu odstranil vady nebo poskytl nové bezvadné plnění poté, kdy dodavatelova odpovědnost za vady (záruka) již zanikla, dodavatel je povinen se zavázat odběrateli k poskytnutí požadovaného plnění tak, aby bylo zabezpečeno včasné a řádné vyřízení reklamace zahraničního zákazníka. Případné odběratelovo právo na náhradu škody vzniklé vadným plněním tím není dotčeno. Toto ustanovení platí i ve vztahu mezi dalšími dodavateli a odběrateli vyvezeného výrobku.".

86. V § 235 se odstavec 1 nahrazuje novými odstavci 1 a 2, které zní:

„(1) Dodavatel odpovídá za porušení práv k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků, autorských a jiných obdobných práv zahraničních osob.

(2) Dodavatel neodpovídá za porušení práv zahraničních osob, jež jsou uvedena v odstavci 1, jestliže postupoval podle plánů, výkresů, receptů nebo jiných podkladů, které mu předal odběratel, nebo jestliže podle pokynů odběratele opatřil výrobky určitým označením.".

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

87. Za § 235 se vkládá § 235a, který zní:

„§ 235a

Výrobce je povinen na žádost organizace, která to potřebuje pro svou hospodářskou činnost, dát závazné vyjádření o tom, zda vývozem výrobků do určité země nebudou porušena práva k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků, autorská nebo jiná obdobná práva zahraničních osob. Náklady spojené s případným šetřením právní nezávadnosti hradí organizace, která si je vyžádala, pokud výrobce prokáže, že provedené šetření nepotřebuje pro svou hospodářskou činnost.".

88. § 237 zní:

„§ 237

Staly-li se výrobky v zahraničí neprodejnými za původně stanovených podmínek proto, že dodavatel nedodržel dodací lhůtu, nebo proto, že dodávka, popřípadě její část byla vadná, je odběratel oprávněn plnění vrátit a požadovat vrácení zaplacené ceny, popřípadě odmítnout dosud neuskutečněnou dodávku. Jestliže o to odběratel současně požádá, je dodavatel povinen skladovat vrácené, popřípadě odmítnuté výrobky na své náklady po dobu šesti měsíců, nebo se zavázat k náhradní dodávce. Na dodávku takto uskladněných výrobků je odběratel oprávněn vydat dodávkový příkaz.".

89. § 238 zní:

„§ 238

U dodávek z dovozu je odběratel povinen uzavřít smlouvu též

a) na podkladě plánovacího aktu,

b) na podkladě smlouvy o přípravě dodávek; ustanovení § 163 odst. 5 v tomto případě nelze použít,

c) jde-li o dovoz, který byl dohodnut s jeho souhlasem nebo se souhlasem jeho nadřízeného orgánu.".

90. § 239 zní:

„§ 239

(1) Je-li zásobování výrobků z dovozu zajišťováno prostřednictvím dovozního gestora, může dodavatel uzavírat smlouvy pouze s dovozním gestorem a s organizací, která prodává dovezené výrobky za devizové prostředky. Pokud obdrží návrh smlouvy od jiné organizace, je povinen návrh vrátit a současně označit dovozního gestora.

(2) Dovozní gestor je povinen uzavřít smlouvu nebo přistoupit na změnu nebo zrušení závazku za stejných podmínek jako podnik zahraničního obchodu.

(3) Dovozní gestor je oprávněn při uzavírání smluv se svými dalšími odběrateli požadovat takovou úpravu dodacích lhůt, prověřování plnění, reklamací a reklamačních lhůt, jaká odpovídá jeho povinnostem vůči dodavateli.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně, jestliže odběratelem výrobků dovážených na základě mezistátní dohody nebo smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím je organizace k tomu určená, která je dodává v nezměněném stavu dalším odběratelům.".

91. Za § 241 se vkládají § 241a a 241b, které zní:

„§ 241a

Dodavatel je povinen přistoupit na změnu nebo zrušení závazku ze smlouvy o přípravě dodávek též v případech, kdy odběratel prokáže, že nepotřebuje dovoz podle původního závazku nebo že by dovoz byl v rozporu s devizovými zájmy státu. To však neplatí, jestliže již byla uzavřena smlouva se zahraniční osobou nebo jestliže jde o závazek, který byl sjednán ve smlouvě o přípravě dodávek ke splnění závazku ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

§ 241b

Organizace a orgány hospodářského řízení jsou povinny zajistit, aby nebyly dováženy stroje a zařízení, jejichž potřebné využití nebylo předem zajištěno a aby stroje a zařízení nebyly dováženy s nežádoucím časovým předstihem před dobou určenou k jejich využití.".

92. § 246 včetně nadpisu zní:

„§ 246

Splnění dodávky

(1) Dodávka je splněna

a) při přepravě po železnici — příchodem vagónu do československé pohraniční celní stanice; pokud se zde dodávka překládá, mohou organizace dohodnout její splnění odchylně;

b) při přepravě silničním dopravním prostředkem — příchodem na československou pohraniční celnici;

c) při přepravě lodí — příchodem do československého celního přístavu;

d) při přepravě letadlem — příchodem na tuzemské celní letiště;

e) při přepravě poštou — příchodem na vyclívací poštu;

f) při přepravě potrubím nebo vedením — současně s plněním zahraničního dodavatele podniku zahraničního obchodu;

g) v ostatních případech — odevzdáním smluvených výrobků veřejnému dopravci v tuzemsku k přepravě do místa určení, popřípadě odevzdáním odběrateli.

(2) Jestliže podle zahraniční smlouvy nastane splnění dodavateli později než stanoví odstavec 1, splnění odběrateli nastane shodně se splněním zahraniční smlouvy.

(3) Odesílá-li se dovážený výrobek ze zahraničí jiné organizaci než té, která je odběratelem podniku zahraničního obchodu, platí ustanovení odstavců 1 a 2 též ve vztahu mezi touto organizací a jejím dodavatelem.

(4) Prováděcí předpisy mohou stanovit odchylnou úpravu.".

93. Za § 248 se vkládá § 248a, který zní:

„§ 248a

(1) Odesílá-li se dodávka ze zahraničí ve více zásilkách, které netvoří samostatná dílčí plnění, přechází nebezpečí ztráty, nahodilé zkázy nebo zhoršení na odběratele příchodem zásilky

a) do československé pohraniční celní stanice, je-li zásilka přepravována po železnici,

b) na československou pohraniční celnici, je-li zásilka přepravována silničním dopravním prostředkem,

c) do československého celního přístavu, je-li zásilka přepravována lodí,

d) na tuzemské celní letiště, je-li zásilka přepravována letadlem.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, pokud ke ztrátě, nahodilé zkáze nebo zhoršení došlo z důvodů, za které odpovídá dodavatel, nebo pokud nebezpečí s tím spojené podle zahraniční smlouvy nese zahraniční dodavatel.".

94. V § 250 se vypouštějí odstavce 3, 4.

95. Za § 251 se vkládá § 251a, který zní:

„§ 251a

(1) Oznámí-li dodavatel písemně odběrateli, že bude reklamovat u svého zahraničního dodavatele, prodlužuje se lhůta podle § 130 odst. 2 písm. a) o dobu, počítanou ode dne, kdy odběratel obdržel toto oznámení, do dne, kdy obdrží oznámení dodavatele o výsledku reklamace u zahraničního dodavatele, popřípadě o výsledku zahraničního reklamačního sporu.

(2) Dohodne-li dodavatel se souhlasem odběratele se svým zahraničním dodavatelem způsob a rozsah vyřízení reklamace, platí dohodnutý způsob a rozsah i ve vztahu mezi dodavatelem a odběratelem.

(3) Organizace se mohou dohodnout, že dodavatel vyřídí odběratelovu reklamaci v souladu s rozhodnutím příslušného soudu či rozhodčího orgánu ve sporu mezi dodavatelem a jeho zahraničním dodavatelem. V tom případě je dodavatel povinen umožnit odběrateli, aby mohl být při jednání soudu či rozhodčího orgánu přítomen.".

96. § 252 zní:

„§ 252

(1) Odběratel je povinen i po uplynutí reklamační lhůty oznámit dodavateli všechny zjištěné vady. Pokud to podmínky v zahraničí umožňují, je dodavatel povinen na podkladě tohoto oznámení reklamovat bez zbytečného odkladu u zahraničního dodavatele a po odečtení svých nákladů poskytnout odběrateli plnění, které obdrží od zahraničního dodavatele; totéž platí, jestliže odběratel sice včas reklamoval, avšak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniklo.

(2) Jestliže dodavatel nesplní svou povinnost podle odstavce 1, ačkoliv v době, kdy tak měl učinit, mu zahraniční dodavatel ještě odpovídal za zjištěné vady, je povinen poskytnout odběrateli peněžní náhradu za plnění, na něž by měl odběratel vůči němu nárok, pokud by včas vady reklamoval, popřípadě včas uplatnil své právo z odpovědnosti za vady.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně ve vztahu mezi dodavatelem (podnikem zahraničního obchodu) a další organizací, které byl dovezený výrobek dodán beze změn nebo úprav, pokud tato další organizace oznámila vady dodavateli prostřednictvím jeho odběratele.“.

97. § 253 včetně nadpisu, § 254 a 255 se vypouštějí.

98. § 256 zní:

„§ 256

Dodavatel je povinen upozornit odběratele na práva k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků a na autorská a jiná obdobná práva zahraničních osob, omezující užívání dovážených výrobků nebo dovážené dokumentace.“.

99. § 257 zní:

„§ 257

(1) Dodavatel je povinen uhradit odběrateli též škodu, kterou způsobil zahraniční dodavatel. Dodavatel je však oprávněn požadovat na organizaci, jíž škodu uhradil, aby mu vrátila zaplacenou částku, popřípadě její část, kterou neobdržel od zahraničního dodavatele přesto, že vynaložil veškeré úsilí, které lze na něm požadovat.

(2) Obdrží-li dodavatel od pojišťovny, dopravce nebo jiné osoby plnění k náhradě škody, kterou utrpěl odběratel, je povinen mu toto plnění vydat po odečtení vynaložených nákladů. Tuto povinnost dodavatel nemá, jestliže odběrateli přísluší právo na náhradu škody z jiného právního důvodu, nebo jestliže jeho právo na náhradu škody již bylo uspokojeno z jiného právního důvodu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně, jestliže škodu, kterou způsobil zahraniční dodavatel, utrpěla jiná organizace než odběratel.“.

100. V § 258 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Ustanovení § 206 a 208 nelze použít u dovážených výrobků ve vztazích mezi dalšími dodavateli a odběrateli, jestliže jsou dodávány

a) jako tratové dodávky nebo

b) v nezměněném stavu a jejich prověřováním by došlo k poškození původního obalu, k zhoršení jakosti nebo k jinému znehodnocení či ztrátě stanovených vlastností.“.

101. Dosavadní hlava pátá části sedmé se označuje jako hlava třetí s nadpisem, který zní:

„Hlava třetí

**ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O NÁKUPU ZEMĚDĚLSKÝCH A LESNÍCH VÝROBKŮ A O DODÁVKÁCH ZEMĚDĚLSKÝCH POTŘEB“.**

102. Za § 260 se vkládá § 260a, který zní:

„§ 260a

Vybrané lesní výrobky a dříví z vybraných stromů rostoucích mimo les mohou organizace dodávat jen organizacím oprávněným k jejich nákupu; tyto výrobky, jakož i organizace oprávněné k jejich nákupu určí prováděcí předpis.“.

103. § 261 zní:

„§ 261

Pokud není v této hlavě stanoveno něco jiného, platí pro dodávky zemědělských a lesních výrobků a pro dodávky zemědělských potřeb ustanovení hlavy první.“.

104. Nadpis části osmé zní:

„ČÁST OSMÁ

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY V INVESTIČNÍ VÝSTAVBĚ A PŘI DOVOZU A VÝVOZU INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ A VÝKONŮ“.**

105. § 269 zní:

„(1) K přípravě investiční výstavby se uzavírají hospodářské smlouvy o

a) spolupráci na řešení nové technologie,

b) dodávce průzkumných nebo projektových prací,

c) dodávce geologických, geodetických nebo kartografických prací,

d) přípravě dodávek,

e) spolupráci na projektové a organizační přípravě stavby.

(2) K provedení investiční výstavby se uzavírají hospodářské smlouvy o

a) dodávce stavebních prací nebo dodávce stavební části,

b) dodávce souboru strojů a zařízení,

c) dodávce smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí,

d) dodávce montáže,

e) dodávce stavby,

f) rekonstrukci nebo modernizaci.

(3) Dodávky výrobků, i když jsou určeny pro investiční výstavbu, se zajišťují smlouvami podle části sedmé; generální opravy strojů, zařízení a odborná pomoc, popřípadě jiné práce nebo výkony, se zajišťují smlouvami podle části desáté. Prováděcí předpisy mohou stanovit, že staveništní zařízení, popřípadě i další plnění potřebná pro investiční výstavbu, se zajišťují zvláštní smlouvou.".

106. § 270 se vypouští.

107. V § 271 odst. 2 se vypouštějí slova „zejména pro dokončení prací na investičním úkolu" a slova „v investičním úkolu mohla být navrhována a v projektové dokumentaci použita" se nahrazují slovy „v dokumentaci stavby mohla být navrhována a použita".

108. V § 275 odst. 1 se na konci připojuje tato věta:

„Prováděcí předpisy mohou stanovit lhůty, po jejichž uplynutí již nelze reklamovat vady průzkumných nebo projektových prací.".

109. V § 277 odst. 3 se slova „Neodstraní-li dodavatel vady v dohodnuté lhůtě" nahrazují slovy „Dodavatel, který je v prodlení s odstraněním vad".

110. § 278 včetně nadpisu se vypouští.

111. V § 280 odst. 1 slovo „investičního" se nahrazuje slovem „projektového" a slova v závorce se nahrazují slovy „(s dodavatelem stavební části, s dodavateli souboru strojů a zařízení, s dodavatelem stavby, popřípadě též s dodavatelem rekonstrukce nebo modernizace).".

112. V § 282 odst. 1 se v třetí větě za slovo „stanovit" vkládají slova „nebo organizace dohodnout".

113. V § 285 se vypouštějí odstavec 2 a označení odstavce 1.

114. V § 293 se dosavadní znění označuje jako odstavec 1. § 293 se doplňuje odstavcem 2, který zní:

„(2) Splněním dodávky přechází správa (vlastnictví) předmětu dodávky na odběratele, pokud v prováděcích předpisech není stanoveno něco jiného.".

115. Za § 294 se vkládá § 294a, který zní:

„§ 294a

Požaduje-li dodavatel investora od svého poddodavatele, aby za úplatu odstranil vady dodávky nebo poskytl nové bezvadné plnění poté, kdy odpovědnost poddodavatelova za vady již zanikla, je poddodavatel povinen se zavázat k poskytnutí požadovaného plnění tak, aby bylo zabezpečeno včasné vyřízení oprávněné reklamace investora. Případné právo dodavatele investora na náhradu škody vzniklé vadným plněním jeho poddodavatele tím není dotčeno. Totéž platí i ve vztahu mezi dalšími dodavateli a odběrateli.".

116. V § 295

a) v odstavci 2 se slova „Neodstraní-li dodavatel vady nebo drobné nedodělky v dohodnutých lhůtách" nahrazují slovy „Dodavatel, který je v prodlení s odstraněním vad nebo drobných nedodělků",

b) v odstavci 6 se slova „nepředá dodavateli ve smluvených lhůtách projektovou dokumentaci" nahrazují slovy „je v prodlení s odevzdáním projektové dokumentace,".

117. V § 299 odst. 2 ve větě první i druhé se slovo „investorovi" nahrazuje slovem „odběrateli".

118. § 305 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Prováděcí předpis může stanovit, že zkušební provoz je součástí dodávky; pro takový případ může práva a povinnosti organizací a postup při zkušebním provozu upravit odchylně.".

119. V § 306 se na konci připojuje tato věta: „Případné rozpory o rozsah a náplň garančních zkoušek, jakož i rozpory o kritéria pro posouzení jejich úspěšnosti řeší nadřízené orgány.".

120. V § 311 se za odstavec 2 vkládá odstavec 3, který zní:

„(3) Jestliže montáž dodávaných strojů, zařízení nebo konstrukcí náleží do předmětu činnosti dodavatele, nemůže dodavatel v rozporu s požadavkem odběratele prosazovat uzavření samostatné smlouvy o dodávce montáže.".

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

121. Za § 318 se vkládají § 318a, 318b, které včetně nadpisů zní:

**„Smlouva o dodávce stavby**

§ 318a

(1) Smlouvou o dodávce stavby se dodavatel zavazuje dodat odběrateli celou stavbu včetně úplné projektové dokumentace nebo alespoň stavební a technologickou část včetně jen příslušné části projektové dokumentace.

(2) Je-li součástí dodávky úplná projektová dokumentace, dohodnou organizace při uzavírání smlouvy též lhůtu pro předání té části projektové dokumentace, která podle zvláštních předpisů podléhá schválení. Nejpozději do 3 měsíců po

schválení projektové dokumentace jsou organizace povinny v souladu s ní smlouvu upravit, popřípadě doplnit.

(3) Je-li součástí dodávky jen příslušná část projektové dokumentace, uzavírá se smlouva na základě té části projektové dokumentace, která podle zvláštních předpisů podléhá schválení.

(4) Komplexní vyzkoušení je součástí dodávky, s výjimkou případů, kdy se komplexní vyzkoušení vzhledem k povaze dodávky neprovádí. Jestliže komplexním vyzkoušením nelze spolehlivě ověřit, zda zařízení bude schopno vyrábět ve stanovené kvalitě a množství, popřípadě jinak řádně plnit svou funkci, může prováděcí předpis stanovit, že součástí dodávky je též zkušební provoz. Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, platí ustanovení § 303 až 307 a 309 též pro smlouvu o dodávce stavby.

(5) Vady, které jsou zřejmé již při odevzdávání a přejímání, musí odběratel reklamovat v zápisu o převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

(6) Záruční doba činí — pokud není stanovena podle § 135 a § 300 odst. 2 jinak — jeden a půl roku od splnění dodávky.

(7) Prováděcí předpis může podrobněji upravit uzavírání a obsah smlouvy o dodávce stavby a způsob plnění dodávky; může též se zřetelem na rozsah předmětu plnění odchylně upravit odpovědnost dodavatele stavby.

**Smlouva o rekonstrukci nebo modernizaci**

§ 318b

(1) Smlouvou o rekonstrukci nebo modernizaci se dodavatel zavazuje provést na stavbě soubor prací v rozsahu potřebném k dosažení vyšší účinnosti nebo zlepšení použitelnosti technologického zařízení nebo stavebního objektu oproti původnímu stavu. Soubor prací zahrnuje zpravidla úpravy, výměny a jiné podobné práce včetně oprav a dodávek nových strojů, zařízení a jiných výrobků a popřípadě též příslušné projektové dokumentace nebo její části.

(2) Odběratel je povinen připravit technologické zařízení nebo stavební objekt k provedení příslušných prací a zajistit po dobu provádění prací potřebné výluky nebo omezení provozu či užívání.

(3) Odběratel je povinen umožnit dodavateli využití svých provozních prostor, mechanismů, pomůcek a přívodu energií, pokud tím nebude nepřiměřeně omezen provoz či užívání ostatních zařízení nebo stavebních objektů, a tam, kde je to hospodářsky účelné, je povinen sjednat další potřebná spolupůsobení.

(4) Pokud se v průběhu prací zjistí nové skutečnosti, o kterých dodavatel při uzavírání smlouvy nevěděl a vědět nemusel, které podstatně ztíží nebo znemožní dosažení stanoveného nebo sjednaného účelu, je odběratel povinen souhlasit s návrhem dodavatele na odpovídající změnu smluvního závazku. Zjistí-li se, že plnění bylo od počátku nemožné, nebo se nemožným stalo dodatečně, jsou organizace povinny dohodnout potřebné dokončovací práce. Dodavatel nepozbývá práva na zaplacení provedených prací.

(5) Připravenost k odevzdání a převzetí osvědčuje dodavatel způsobem odpovídajícím povaze dodávky. U rekonstrukcí a modernizací technologického zařízení osvědčuje dodavatel kvalitu dodávky a způsobilost uvedení zařízení do provozu dohodnutými, popřípadě stanovenými zkouškami. Rozsah a způsob těchto zkoušek se stanoví s přihlédnutím k povaze dodávky přiměřeně podle § 303, 312 nebo 317.

(6) Vyžaduje-li to povaha dodávky, sjednají organizace též podmínky zkušebního provozu, popřípadě i garančních zkoušek přiměřeně podle ustanovení § 305 a 306.

(7) Záruční doba činí — pokud není stanovena podle § 135 a § 300 odst. 2 jinak — jeden rok od skončení zkušebního provozu a není-li zkušební provoz sjednán, jeden a půl roku od splnění dodávky.

(8) Pro dodávky rekonstrukce nebo modernizace platí obdobně též ustanovení § 302, 304, 307, § 308 odst. 1 a 3, § 309 a 310, pokud jde o technologické zařízení, a § 300 odst. 1, 3 a 4, pokud jde o stavební objekty. Dodávky rekonstrukce nebo modernizace se považují za vyšší dodávky, jestliže rozsah a povaha plnění odpovídá dodávce souboru strojů a zařízení nebo dodávce stavební části.".

122. V § 319 se na konci připojuje tato věta: „Žádá-li o to organizace určená jako vyšší dodavatel, musí být opatřením nadřízených orgánů určeny též rozhodující poddodavatelské organizace a způsob jejich dodávek.".

123. V hlavě druhé části osmé se mění nadpis, vkládá se označení oddílu prvního s nadpisem a § 320b až 320h, které zní:

„Hlava druhá

**DOVOZ A VÝVOZ INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ A VÝKONŮ**

Oddíl první

**Dovoz investičních celků a některých strojů a zařízení**

§ 320b

(1) Smlouvou o dovozu investičního celku se organizace, která zajišťuje dovoz (dovozce), zavazuje opatřit pro organizaci, která dovoz objed-

nává (objednatel), za podmínek v ní dohodnutých investiční celek. Objednatel se touto smlouvou zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, investiční celek převzít a zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Podkladem pro vypracování návrhu smlouvy je poptávka obsahující požadavky objednatele a lhůtu, ve které má být návrh smlouvy předložen.

(3) Dovozce je povinen podat návrh smlouvy ve lhůtě uvedené v poptávce. Nemůže-li tak učinit, musí nejpozději do 15 dnů po obdržení poptávky sdělit objednateli řádně odůvodněné stanovisko.

§ 320c

Investičním celkem z dovozu se rozumí plnění, popřípadě soubor plnění zahraniční osoby, jejichž předmětem je alespoň

a) výstavba jednoho stavebního objektu, popřípadě bez stavebních hmot, dílců, strojů nebo zařízení a ocelové stavební konstrukce a popřípadě včetně příslušné části projektové dokumentace nebo

b) soubor strojů a zařízení zajišťující úplný nebo alespoň dílčí samostatný technologický proces, včetně montáže nebo technické pomoci při montáži a zkoušek odpovídajících účelům komplexního vyzkoušení (§ 303 odst. 1), popřípadě včetně příslušné části projektové dokumentace a účasti na zkušebním provozu a provedení garančních zkoušek.

§ 320d

(1) Dovozce je povinen si vyžádat od objednatele spolupráci, kterou potřebuje pro přípravu na uzavření smlouvy se zahraniční osobou. Objednatel je povinen dovozci spolupráci poskytnout.

(2) Dovozce je povinen předložit objednateli k odsouhlasení návrh písemné dohody

a) o znění těch ustanovení návrhu smlouvy se zahraniční osobou, která stanoví prováděcí předpis nebo dohoda organizací, a pokud by tak nebylo stanoveno, o znění těch ustanovení, která budou zahrnuta do smlouvy o dovozu investičního celku,

b) o čase plnění a o lhůtách pro spolupůsobení objednatele, které budou sjednány ve smlouvě o dovozu investičního celku.

(3) Nadřízené orgány jsou povinny řešit případné rozpory, které vzniknou při přípravě smlouvy o dovozu investičního celku v souvislosti s projednáváním smlouvy se zahraniční osobou.

(4) Organizace jsou povinny uzavřít smlouvu o dovozu investičního celku tak, aby byla v souladu se smlouvou se zahraniční osobou. Objednatel však není povinen uzavřít smlouvu o dovozu investičního celku, jestliže nedošlo k sjednání dohody podle odstavce 2 nebo jestliže dovozce neuzavřel smlouvu se zahraniční osobou ve znění, o němž se s ním předem dohodl (odstavec 2), popřípadě ve znění, s nímž souhlasily nadřízené orgány (odstavec 3).

(5) Pro vztahy mezi objednatelem a dalšími zúčastněnými organizacemi platí obdobně ustanovení odstavců 1 až 3 a přiměřeně ustanovení odstavce 4.

§ 320e

Jsou-li předmětem samostatného plnění práce, splnění nastane shodně se splněním smlouvy se zahraniční osobou.

§ 320f

Dovozce odpovídá objednateli za vady investičního celku stejným způsobem a ve stejném rozsahu, jako odpovídá zahraniční osoba dovozci; údaje o tom uvedou organizace ve smlouvě. Jestliže však smlouva se zahraniční osobou neumožňuje dovozci reklamovat později, než v poslední den záruční lhůty a organizace se nedohodnou jinak, objednatel musí reklamovat nejpozději 7 pracovních dnů před koncem lhůty, v níž může dovozce reklamovat vůči zahraniční osobě, jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

§ 320g

Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, vztahují se na porušení povinností ze smlouvy o dovozu investičního celku majetkové sankce, které odpovídají majetkovým sankcím stanoveným za porušení smlouvy se zahraniční osobou; organizace uvedou tyto majetkové sankce ve smlouvě o dovozu investičního celku. Tyto majetkové sankce nemusí organizace účtovat a vymáhat.

§ 320h

(1) Pro dovoz investičních celků platí obdobně ustanovení § 169, 193 až 195, 197, § 211 odst. 2, § 238, 241b, 246, 247, § 248a, 251a, § 252, 256, 257 a § 293 odst. 2.

(2) Prováděcí předpis může stanovit, že ustanovení o dovozu investičního celku se použijí též při dovozu jednotlivých technicky náročných nebo nákladných strojů a zařízení a úpravu tohoto oddílu vztáhnout i na související závazkové vztahy, jejichž účastníkem není dovozce; může se též odchýlit od ustanovení § 320c a 320f.“.

124. Nad § 321 se označení „Hlava druhá“ nahrazuje označením „Oddíl druhý“.

125. V § 321 odst. 2 se na konci připojují tato slova: „nebo jednoho objektu.“.

126. V § 322 na konci se slova „se zúčastněná ministerstva nedohodnou jinak“ nahrazují slovy „prováděcí předpis nebo dohoda zúčastněných ministerstev nestanoví jinak.“.

127. V § 323

a) v odstavci 1 se slovo „vypracován“ nahrazuje slovem „předložen.“,

b) odstavec 6 zní:

„(6) Hlavní dodavatel je povinen poskytnout vývoznímu odběrateli na jeho žádost odbornou pomoc při přípravě a sjednávání smlouvy se zahraničním zákazníkem. Pokud to vývozní odběratel požaduje, hlavní dodavatel je povinen své stanovisko vyjádřit písemně a souhlasit, aby do smlouvy o dodávce vývozního investičního celku byly zahrnuty závazky a úpravy v souladu s tímto stanoviskem.“.

128. V § 331 se vypouští odstavec 3.

129. Za § 331 se vkládá § 331a, který zní:

„§ 331a

Pro dodávky vývozních investičních celků platí obdobně ustanovení § 178 odst. 1, § 189 odst. 3, § 192 odst. 1 a 2, § 211 odst. 2, § 220 odst. 3 a 4, § 225, 226, § 228 odst. 2, § 230, 231, § 232 odst. 3 a 4, § 233, 235, 235a a § 293 odst. 2 a přiměřeně ustanovení § 174 odst. 4, § 175 odst. 1 a 3, § 183 odst. 1, § 221 a 224.“.

130. V § 332 odst. 1 písm. a) text končí středníkem a připojují se tato slova:

„prováděcí předpis však může stanovit jinou lhůtu pro reklamaci vad,“.

131. § 332 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) Pro dodávky jednotlivých výrobků určených pro vývozní investiční celek, pokud jejich odběratelem je hlavní dodavatel nebo některá z organizací uvedených v odstavci 1 písm. a), platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 232 odst. 3 a 4, § 235 a 235a a přiměřeně ustanovení § 217 odst. 1, § 220 odst. 3 a 4, § 221, 224 až 231.“.

132. Za § 332 se vkládá oddíl třetí, který včetně nadpisu zní:

„Oddíl třetí

**Dovoz a vývoz prací a výkonů**

§ 332a

Dovoz prací a výkonů

(1) Smlouvou o dovozu prací a výkonů se dovozce zavazuje opatřit pro objednatele za podmínek v ní dohodnutých provedení prací a výkonů zahraniční osobou. Objednatel se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, práce a výkony převzít a zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Součástí plnění prací a výkonů mohou být hmoty, dílce a jiné výrobky, pokud je to účelné.

(3) Splnění nastane shodně se splněním podle smlouvy se zahraniční osobou.

(4) Dovozce odpovídá objednateli za vady prací a výkonů stejným způsobem a ve stejném rozsahu, v jakém odpovídá zahraniční osoba dovozci; údaje o tom uvedou organizace ve smlouvě. Objednatel musí reklamovat nejpozději ve lhůtě, v níž je oprávněn reklamovat dovozce, zkrácené o 7 pracovních dnů, jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

(5) Pro dovoz prací a výkonů platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 238, 241b, 247, 251a, 257, §320d odst. 1, 2 a 4 a § 320g.

§ 332b

**Vývoz prací a výkonů**

(1) Smlouvou o vývozu prací a výkonů se organizace zavazuje vývozci provést v čase a za podmínek v ní dohodnutých práce a výkony pro jeho zahraničního zákazníka. Vývozce se zavazuje zajistit pro organizaci, která práce a výkony provádí, sjednanou součinnost a za provedené práce a výkony zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Závazek provést práce a výkony je splněn jejich řádným provedením.

(3) Organizace, která práce a výkony provádí, odpovídá vývozci za vady prací a výkonů stejným způsobem a ve stejném rozsahu, v jakém odpovídá vývozce zahraničnímu zákazníkovi. Vývozce musí reklamovat nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy obdržel včasnou zprávu zahraničního zákazníka o vadách prací a výkonů; jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

(4) Jestliže o to vývozce požádá, je organizace, která práce a výkony provádí, povinna mu poskytnout odbornou pomoc při přípravě a sjednávání smlouvy se zahraničním zákazníkem; písemným stanoviskem, které při tom zaujme, je vůči vývozci vázána.

(5) Pro vývoz prací a výkonů platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 231, § 232 odst. 3 a 4, § 233, 320g a § 330 odst. 2.“.

133. Za § 332b se vkládá část osmá A, která včetně nadpisu zní:

„ČÁST OSMÁ A

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY K ZABEZPEČENÍ VĚDECKOTECHNICKÉHO ROZVOJE**

§ 332c

Závazky k zabezpečení vědeckotechnického rozvoje vznikají uzavřením hospodářských smluv nebo příkazem nadřízených orgánů.

§ 332d

**Smlouva o vědeckotechnických pracích**

(1) Smlouvou o vědeckotechnických pracích se řešitel zavazuje vyřešit výzkumný nebo vývojový úkol nebo jeho část (dále jen „úkol") a výsledek řešení odevzdat ve sjednaném čase zadavateli. Zadavatel se zavazuje spolupracovat v dohodnutém rozsahu na dosažení cíle smlouvy, výsledek řešení odebrat a zaplatit nebo zajistit zaplacení, pokud ze zvláštních předpisů nevyplývá něco jiného. Je-li zadavatelem nadřízený orgán, může svůj závazek splnit tím, že zajistí jeho splnění jinou organizací.

(2) Předmět plnění je dohodnut, je-li shoda alespoň o technických nebo ekonomických parametrech či jiných charakteristikách výsledku řešení a o formě, v jaké bude výsledek řešení odevzdán.

(3) Závazek řešitele vyřešit úkol a výsledek řešení odevzdat je splněn řádným vyřešením úkolu včetně úspěšného provedení stanovených nebo dohodnutých zkoušek, splněním dalších podmínek stanovených právními předpisy nebo smlouvou a nabídnutím výsledku řešení k převzetí. Závazek řešitele vyřešit úkol je splněn též, prokáže-li řešením, že dohodnutého cíle nelze dosáhnout (negativní řešení).

(4) Závazek zadavatele odebrat výsledek řešení je splněn prohlášením zadavatele v zápise o převzetí, že výsledek řešení přejímá.

(5) Řešitel je povinen při řešení využívat dostupné nejnovější poznatky vědy a techniky.

(6) Převzal-li zadavatel vadný výsledek řešení, má právo na bezplatné odstranění vady nebo, jestliže by odstranění vady bylo spojeno s neúměrnými náklady, na přiměřenou slevu z ceny, pokud ze stejných důvodů nebyla cena snížena podle cenových předpisů. Zadavatel je povinen vady reklamovat nejpozději v době, kdy odstranění vady má ještě význam z hlediska technického nebo ekonomického; prováděcí předpisy mohou stanovit lhůty, po jejichž uplynutí již reklamovat nelze.

(7) Řešitel neodpovídá za vady výsledku řešení, jestliže prokáže, že byly způsobeny okolnostmi, jimž nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat; na požádání zadavatele je však povinen, pokud je to hospodářsky účelné, odstranit vady za úplatu.

(8) Škoda se hradí jen do výše ceny předmětu plnění, pokud organizace nedohodnou vyšší hranici náhrady škody.

(9) Řešitel, který je v prodlení se splněním závazku vyřešit úkol a výsledek řešení odevzdat, je povinen zaplatit zadavateli penále ve výši 0,5 % z jeho ceny za každý započatý měsíc prodlení.

(10) Zadavatel, který je v prodlení se splněním závazku ke spolupůsobení, je povinen zaplatit řešiteli za každý případ a den prodlení penále ve výši 500 Kčs, nejvýše však za každý případ 15 000 Kčs.

(11) Zadavatel, který ve stanovené lhůtě nevytvořil potřebné předpoklady pro přejímání, nezahájil je, řádně v něm nepokračoval nebo neoprávněně odmítl řádně nabídnutý výsledek řešení převzít, je povinen zaplatit řešiteli penále ve výši 500 Kčs za každý den prodlení.

(12) Organizace, jimž vzniklo právo na majetkové sankce podle odstavců 9 až 11, mohou od jejich účtování a vymáhání zčásti nebo zcela upustit. Ustanovení odstavců 10 a 11 a § 378 se nepoužije, jestliže stranou, která je v prodlení, je nadřízený orgán.

§ 332e

**Smlouva o využívání výsledků vědeckotechnických prací**

(1) Smlouvou o využívání výsledků vědeckotechnických prací se organizace zavazují jednat tak, aby v souladu s národohospodářsky odůvodněnou potřebou bylo zajištěno brzké a efektivní zavedení výsledků řešení výzkumných a vývojových úkolů do výroby nebo ostatní společenské praxe, popřípadě jejich opětovné použití.

(2) Organizace ve smlouvě uvedou obsah závazků a způsob a čas jejich plnění. Pokud z povahy závazku nevyplývá něco jiného anebo pokud není něco jiného stanoveno, platí, že plnění se poskytuje za úplatu ve výši podle cenových předpisů. Smlouva vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(3) Jestliže organizace zúčastněná na vědeckotechnických pracích nebo přicházející v úvahu jako jejich realizátor nebo uživatel prokáže v kterémkoliv stadiu řešení nebo realizace odůvodněný zájem na tom, aby odpovídajícími smluvními závazky bylo působeno k co nejrychlejšímu nebo nejširšímu anebo nejefektivnějšímu využití výsledků vědeckotechnických prací, je ta organizace, která požadovanou činností může k zamýšlenému cíli přispět, povinna smlouvu uzavřít.

(4) Závazek ze smlouvy je splněn, jakmile bylo dosaženo cíle, který byl sledován převzetím závazku při uzavírání smlouvy. Splnění závazku si organizace písemně potvrdí, pokud to povaha závazku vyžaduje.

(5) Organizace, která svůj závazek řádně nesplnila nebo jinak porušila, nemůže se zprostit povinnosti nahradit škodu; hradí však nejvýše dvojnásobek poskytnuté úplaty, nebo nejvýše 10 000 Kčs, jde-li o plnění bezúplatné.

§ 332f

**Závazky založené příkazem nadřízeného orgánu**

Závazky k zabezpečení úkolů plánu vědeckotechnického rozvoje mohou být založeny též příkazem orgánu nadřízeného řešiteli, který obsahuje náležitosti nutné pro vznik smlouvy. Pro vztah mezi nadřízeným orgánem a řešitelskou organizací platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv, pokud prováděcí předpisy nestanoví něco jiného.

§ 332g

Prováděcí předpis podrobněji upraví jednotlivé druhy smluv o vědeckotechnických pracích a smluv o využívání výsledků vědeckotechnických prací a závazky z příkazů vydávaných nadřízenými orgány.".

134. Nadpis hlavy druhé části deváté zní:

**„ZÁVAZKY Z PŘEPRAVNÍHO PLÁNU A SMLOUVA O PŘÍPRAVĚ PŘEPRAV".**

135. V § 334 odst. 1 se slovo „měsíčního" nahrazuje slovem „závazného" a v odstavci 2 slovo „měsíčním" slovem „závazném".

136. Za § 334 se vkládá § 334a, který zní:

„§ 334a

(1) Smlouva o přípravě přeprav se uzavírá, je-li třeba zajistit budoucí opakované přepravy členěné podle předpokládané přepravní cesty, způsobu přepravy, objemu i druhu nákladu a s nimi související hospodářskou spoluprácí.

(2) Uzavřením smlouvy o přípravě přeprav vzniká mezi organizacemi závazek uzavřít přepravní smlouvy na předpokládaný objem a druh nákladu a způsob přepravy v předpokládaném časovém členění.

(3) Uzavřením smlouvy o přípravě přeprav vznikají organizacím též obdobné povinnosti jako jsou stanoveny v § 334 odst. 2 a 3.".

137. § 335 zní:

„§ 335

(1) Organizace je povinna zaplatit majetkové sankce stanovené prováděcími předpisy, nepřipraví-li dopravní prostředky k provedení přeprav nebo neodčerpá-li objem a druh přeprav na předpokládané přepravní cestě nebo v předpokládaném časovém členění, jak bylo stanoveno závazným přepravním plánem nebo smlouvou o přípravě přeprav.

(2) Za škodu způsobenou porušením povinností uvedených v odstavci 1 odpovídá organizace jen, stanoví-li tak prováděcí předpisy.

(3) Prováděcí předpisy mohou stanovit i další majetkové sankce pro případ porušení jiných povinností v přepravě, zejména při plnění závazného přepravního plánu nebo smlouvy o přípravě přeprav.".

138. Za § 351 se vkládá nová hlava druhá, která včetně nadpisu zní:

„Hlava druhá

**ZÁVAZKY PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM**

§ 351a

(1) Organizace jsou povinny vzájemnou spoluprací zabezpečovat řádnou přípravu smluv o výrobní specializaci a kooperaci a o vědeckotechnické spolupráci se zahraničím (dále jen „smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím") a plnění závazků z těchto smluv v tuzemsku. Za tím účelem, pokud příprava smluv nebo plnění závazků není zabezpečeno opatřením nadřízených orgánů, uzavírají organizace smlouvu o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím, smlouvu o přípravě dodávek, popřípadě jiné hospodářské smlouvy.

(2) Jestliže organizace, která bude uzavírat smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím, bude potřebovat ke splnění závazků z této smlouvy součinnost další organizace, je povinna projednávat s ní uzavření hospodářské smlouvy souběžně s jednáním o smlouvě o hospodářské spolupráci se zahraničím a předložit jí návrh hospodářské smlouvy v takovém předstihu, aby mohla být uzavřena před podpisem smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím. V tomto případě je tato další organizace povinna uzavřít hospodářskou smlouvu, pokud neprokáže, že uzavření hospodářské smlouvy by bylo v rozporu s potřebami národního hospodářství.

(3) Organizace, která společně s podnikem zahraničního obchodu uzavřela smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím, v níž byl sjednán též závazek k uzavření budoucích smluv o dodávce pro vývoz, je povinna uzavřít s ním na jeho žádost smlouvu o přípravě dodávek v rozsahu, o němž bylo dohodnuto, že bude přijat, popřípadě, který byl přijat.

(4) Uzavírá-li smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím více organizací a není-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, platí pro účely jejich vzájemného vypořádání a pro zajištění odpovídajících závazků v tuzemsku, že každá organizace odpovídá za ty závazky, které se týkají předmětu její činnosti; týká-li se závazek předmětu činnosti více organizací, platí, nebylo-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, že odpovídají stejným dílem.

§ 351b

(1) Smlouvou o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím se organizace zavazují učinit

potřebná opatření k zabezpečení řádného plnění závazků, které vyplynou ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

(2) Smlouva o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím obsahuje zpravidla

a) rozsah spolupráce ve výrobní a obchodní oblasti a určení výrobků, jichž se spolupráce týká,

b) lhůtu a podmínky zavedení, zastavení, popřípadě omezení výroby,

c) způsob zajištění náhradních dílů,

d) lhůty a podmínky spolupráce v oblasti technického rozvoje výrobků a postoupení výsledků dosavadního vývoje, včetně technických a výrobních znalostí,

e) způsob a podmínky provádění změn dohodnutých technickoekonomických parametrů a jakostí,

f) způsob a podmínky prověřování výrobků (např. zkoušek, analýz, prohlídek atp.),

g) ujednání o použití technických, bezpečnostních a jiných předpisů, zejména předpisů o státním zkušebnictví,

h) ujednání o zabezpečení práv k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků, autorských nebo jiných obdobných práv,

i) ujednání o předávání informací o důležitých skutečnostech týkajících se hospodářské spolupráce se zahraničím,

j) ustanovení o majetkových sankcích,

k) předpokládanou cenu výrobku, jehož se spolupráce týká.

(3) Smlouva vzniká, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

§ 351c

(1) Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, vztahují se na porušení povinností ze smlouvy o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím a ze smlouvy o přípravě dodávek majetkové sankce, které odpovídají majetkovým sankcím stanoveným za porušení smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím; organizace uvedou tyto majetkové sankce v hospodářské smlouvě. Tyto majetkové sankce nemusí organizace účtovat a vymáhat.

(2) Organizace je povinna přistoupit na zrušení závazku z hospodářské smlouvy, jestliže připravená smlouva o hospodářské spolupráci se zahraničím nebyla uzavřena do šesti měsíců od jejího vzniku.“.

Dosavadní hlava druhá se označuje jako hlava třetí.

139. V § 352 se slova „v ustanoveních § 156 až 351“ nahrazují slovy „v ustanoveních § 162 až 351c“.

§ 354 včetně nadpisu zní:

„§ 354

Smlouva o obstarání záležitostí

(1) Smlouvou o obstarání záležitostí se organizace (obstaravatel) zavazuje obstarat záležitosti druhé organizace (objednatele) v rozsahu a za podmínek v ní dohodnutých, a to buď jménem objednatele nebo vlastním jménem na účet objednatele. Objednatel se zavazuje předat obstaravateli potřebná pověření a dohodnutým způsobem spolupůsobit. Smlouva vznikne dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Objednatel je povinen za obstaravatelskou činnost zaplatit, jestliže je cena za tuto činnost stanovena nebo dohodnuta v souladu s cenovými předpisy a uhradit obstaravateli náklady nutné nebo užitečně vynaložené při přípravě a plnění smlouvy, pokud nejsou zahrnuty v ceně.

(3) Obstaravatel je povinen provádět úkony v rámci obstaravatelské činnosti včas a řádně, informovat objednatele o stavu obstarání záležitostí a po skončení předložit vyúčtování.

(4) Obstaravatel je oprávněn se od smlouvy odchýlit při jednání s další organizací nebo s osobou jen, je-li to v zájmu objednatele a nemůže si vyžádat jeho včasný souhlas.

(5) Obstaravatel je povinen

a) řádně pečovat o věci, které mu objednatel svěřil a o věci, které pro objednatele získal,

b) uschovat pro potřeby objednatele po přiměřenou dobu doklady, které získal v souvislosti s obstaravatelskou činností.

(6) Objednatel je oprávněn reklamovat nedostatky obstaravatelské činnosti nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy obstarání záležitosti bylo skončeno; v pochybnostech se má za to, že bylo skončeno doručením závěrečného vyúčtování. Objednatel má právo na bezodkladné a bezplatné odstranění nedostatků, popřípadě, není-li to dobře možné nebo účelné, na slevu z ceny; právo může uplatnit jen ve lhůtě pro uplatnění práv z odpovědnosti za vady.

(7) Pokud obstaravatel jedná vlastním jménem,

a) je sám zavázán a oprávněn z právních úkonů, které učiní ve vztahu k dalším organizacím nebo osobám,

b) věci svěřené mu k prodeji zůstávají ve správě (vlastnictví) objednatele, pokud správa (vlastnictví) nepřejde na další organizaci nebo osobu a věci získané obstaravatelem pro objednatele přecházejí přímo do správy (vlastnictví) objednatele,

c) je-li předmětem smlouvy činnost směřující k tomu, aby s objednatelem uzavřela určitou smlouvu další organizace nebo osoba, obstaravatel není oprávněn pro objednatele cokoli

přijímat nebo za něho jednat, ledaže k tomu obdržel písemnou plnou moc.

(8) Jednání učiněné vlastním jménem obstaravatele nemusí objednatel uznat za jednání provedené na jeho účet, jestliže obstaravatel nejednal vůči další organizaci v souladu se smlouvou a jestliže objednatel odmítl účinnost jednání pro sebe bez zbytečných odkladů po té, co se o obsahu jednání dověděl; to však neplatí, jestliže obstaravatel jednal v souladu s ustanovením odstavce 4.

(9) Pokud nebylo dohodnuto něco jiného, objednatel může smlouvu vypovědět kdykoliv; jedná-li však obstaravatel vlastním jménem, objednatel tak může učinit pouze do doby, než vznikl závazek obstaravatele vůči další organizaci nebo osobě. Zanikne-li smlouva výpovědí, je obstaravatel povinen učinit vše, co nelze odložit a co si nemůže objednatel obstarat sám.

(10) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit uzavírání a obsah smlouvy o obstarání záležitostí pro jednotlivé obory činností a přitom stanovit nezbytné odchylky.".

140. Za § 354 se vkládají § 354a, 354b, které včetně nadpisů zní:

„§ 354a

Smlouva zasílatelská

(1) Zasílatelskou smlouvou se zasílatel zavazuje obstarat přepravu a provést související úkony vlastním jménem pro objednatele na jeho účet v dohodnutém rozsahu a za stanovených podmínek. Zasílatel může k obstarání přepravy užít dalšího zasílatele nebo provést sám přepravu. Objednatel se zavazuje dávat zasílateli potřebné příkazy, dohodnutým způsobem spolupůsobit a zaplatit za obstarání přepravy. Smlouva vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Rozsah odpovědnosti za škodu způsobenou neobstaráním nebo opožděným obstaráním přepravy může být prováděcím předpisem omezen.

(3) Pro uplatňování a zánik práv ze zasílatelské smlouvy platí obdobně ustanovení § 344 až 346.

(4) Pokud tento zákon, jiné právní předpisy nebo zasílatelské podmínky nestanoví jinak, platí pro zasílatelskou smlouvu přiměřeně ustanovení § 354 odst. 2 až 9.

§ 354b

Smlouva o odborné pomoci

(1) Smlouvou o odborné pomoci se organizace zavazuje za podmínek v ní dohodnutých poskytnout odbornou pomoc, potřebnou pro zabezpečení přípravy a splnění úkolů druhé organizace, popřípadě pro ověření výsledků její činnosti. Organizace, které se odborná pomoc poskytuje, se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, za odbornou pomoc zaplatit, jestliže je cena za tuto činnost stanovena nebo dohodnuta v souladu s cenovými předpisy, a uhradit náklady nutné nebo užitečně vynaložené při přípravě a plnění smlouvy, pokud nejsou zahrnuty v ceně. Smlouva vznikne dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Organizace, která poskytuje odbornou pomoc, je povinna provádět úkony v rámci odborné pomoci včas a řádně; odpovídá zejména za správnost a úplnost poskytnutých posudků, rad, doporučení a stanovisek a za odborné a kvalitní provedení jiných činností a prací.

(3) Organizace, které se odborná pomoc poskytuje, je oprávněna reklamovat nedostatky odborné pomoci nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy odborná pomoc byla ukončena; v pochybnostech se má za to, že byla skončena doručením závěrečného vyúčtování. Organizace, které byla odborná pomoc poskytnuta, má právo na bezodkladné a bezplatné odstranění nedostatků, popřípadě, není-li to dobře možné nebo účelné, na slevu z ceny; právo může uplatnit jen ve lhůtě pro uplatnění práv z odpovědnosti za vady.

(4) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit uzavírání a obsah smluv o odborné pomoci pro jednotlivé obory činnosti a přitom stanovit nezbytné odchylky.".

141. V § 357 odst. 2 věta druhá zní:

„Prováděcí předpisy mohou stanovit, nebo organizace dohodnout odchylnou úpravu; dohodou však nemůže být snížena odpovědnost za vady.".

142. § 358 zní:

„§ 358

(1) Pojištění slouží organizacím k úhradě škod vyvolaných nahodilými událostmi; vzniká z hospodářské smlouvy uzavřené s pojišťovnou nebo ze zákona.

(2) Smluvně lze pojistit

a) majetek pro případ jeho poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo jiných škod, které na něm vzniknou (pojištění majetku),

b) odpovědnost za škodu vzniklou na životě a zdraví nebo na věci, popřípadě odpovědnost za jinou majetkovou škodu (pojištění odpovědnosti za škody); jde-li však o odpovědnost za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, jen jsou-li splněny další podmínky, které stanoví vláda Československé socialistické republiky,

c) občana pro případ jeho úrazu nebo smrti (pojištění osob), má-li být z pojistné smlouvy oprávněn občan, který je vůči organizaci v odpovídajícím právním vztahu; prováděcí předpis může stanovit něco jiného.

(3) Smlouva musí stanovit druh pojištění, majetek, odpovědnost za škodu nebo osobu, na kterou se pojištění vztahuje, výši plnění pojišťovny, po-

případě způsob jeho určení, výši pojistného, způsob jeho placení (jednorázové pojistné nebo běžné pojistné za dohodnutá pojistná období) a jeho splatnost. Ve smlouvě se zpravidla uvedou též povinnosti organizace k zamezení vzniku pojistné události.

(4) K platnosti právních úkonů týkajících se pojištění se vyžaduje písemná forma, pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného. Návrh smlouvy předložený pojišťovnou lze též přijmout zaplacením pojistného ve výši v návrhu uvedené a ve lhůtě stanovené k jeho přijetí nebo jiným způsobem stanoveným v prováděcím předpise.

(5) Pojištění vznikne prvním dnem po uzavření smlouvy, nebylo-li dohodnuto, že počíná již uzavřením smlouvy nebo později.

(6) Organizace, která s pojišťovnou uzavírá pojistnou smlouvu, je povinna odpovědět pravdivě a úplně na všechny písemné dotazy pojišťovny týkající se sjednávaného pojištění. To platí též, jde-li o změnu pojištění. Poruší-li organizace vědomě tuto povinnost, může pojišťovna od smlouvy odstoupit, jestliže při pravdivém a úplném zodpovězení dotazů by smlouvu neuzavřela. Toto právo může pojišťovna uplatnit do tří měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistila.

(7) Pojištění, u kterého je sjednáno běžné pojistné, lze vypovědět, a to ke konci kalendářního roku alespoň šest týdnů před jeho uplynutím.

(8) Prodlením s placením pojistného pojištění nezaniká; důsledky prodlení upravuje prováděcí předpis, který rovněž stanoví, ve kterých případech má pojišťovna právo na pojistné i po zániku pojištění.".

143. § 359 zní:

„§ 359

(1) Právo na plnění vznikne organizaci, nastane-li skutečnost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojišťovny plnit (pojistná událost); pojistnou událost určují prováděcí předpisy, popřípadě též smlouva. Plnění je splatné do 30 dnů poté, kdy pojišťovna skončila šetření nutné k zjištění rozsahu své povinnosti plnit. Šetření musí být provedeno bez zbytečného odkladu; nemůže-li být skončeno do jednoho měsíce po tom, kdy se pojišťovna o pojistné události dozvěděla, je povinna poskytnout organizaci na požádání přiměřenou zálohu.

(2) Organizace je povinna bez zbytečného odkladu pojišťovně oznámit, že nastala pojistná událost, dát pravdivé vysvětlení o jejím vzniku a rozsahu jejích následků, předložit potřebné doklady, které si pojišťovna vyžádá, a sdělit pojišťovně, zda v souvislosti s pojistnou událostí vznikla odpovědnost některého z pracovníků organizace za škodu podle pracovně právních předpisů. Organizace je též povinna zajistit, aby ten, komu má být na základě pojistné události plněno, na plnění jejích povinností účinně spolupracoval.

(3) Pojišťovna je oprávněna plnění přiměřeně snížit, bylo-li určeno nižší pojistné nebo zvětšil-li se rozsah její povinnosti plnit v důsledku vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi na písemný dotaz pojišťovny nebo v důsledku porušení povinností uložených tímto zákonem nebo prováděcím předpisem, popřípadě dohodnutých ve smlouvě.

(4) Dozví-li se pojišťovna až po pojistné události, že příčinou této události je skutečnost, kterou pro vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi nemohla pojišťovna zjistit při sjednávání pojištění a která by byla podstatná pro uzavření smlouvy, je oprávněna plnění ze smlouvy odmítnout; odmítnutím plnění pojištění zanikne.

(5) Právo na náhradu škody způsobené pojistnou událostí, které organizaci přísluší vůči jinému, přechází na pojišťovnu až do výše plnění, které bylo vyplaceno. Organizace je povinna zabezpečit, aby právo na náhradu škody vůči jinému mohla pojišťovna uplatnit, jinak je pojišťovna oprávněna požadovat na organizaci náhradu podle prováděcího předpisu.".

144. § 360 zní:

„§ 360

(1) Z pojištění majetku má organizace právo, aby jí bylo poskytnuto plnění ve výši určené prováděcím předpisem, popřípadě smlouvou. Organizace je povinna dbát, aby pojistná událost nenastala, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo ke zmenšení nebezpečí, které jsou jí uloženy právními předpisy nebo na jejich základě, nebo které na sebe vzala smlouvou. Přispělo-li porušení takové povinnosti ke vzniku pojistné události nebo k většímu rozsahu jejích následků, je pojišťovna oprávněna plnění přiměřeně snížit.

(2) Z pojištění odpovědnosti má organizace právo, aby v případě pojistné události pojišťovna za ni nahradila škodu, za kterou organizace odpovídá, pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného. Náhradu platí pojišťovna poškozenému, který však právo na plnění proti pojišťovně nemá, nestanoví-li zvláštní předpisy jinak. Pojišťovna nemá právo snížit náhradu vyplácenou poškozenému. Organizace je však povinna uhradit jí částku, o kterou by pojišťovna jinak podle § 359 odst. 3 plnění snižovala, a dále částku stanovenou podle prováděcího předpisu, jde-li o plnění k úhradě škody způsobené zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(3) Pro práva ze smluvního pojištění osob, uzavřeného organizací s pojišťovnou, platí ustanovení občanského zákoníku a předpisů vydaných

k jeho provedení; pro uplatnění práv mezi organizacemi však platí jen ustanovení tohoto zákona.

(4) Rozsah a podmínky smluvního pojištění organizací upraví prováděcí předpisy, které rovněž stanoví další případy zániku pojištění.".

145. V § 360a odst. 3

a) z věty druhé se vypouští část věty za středníkem,

b) věta třetí se zařadí jako nový odstavec 4 a připojí se k ní další věta v tomto znění:

„Ukládá-li povinnost uzavřít smlouvu o sdružení organizacím národní výbor podle zvláštních předpisů, není třeba k její platnosti schválení nadřízeného orgánu (nadřízených orgánů).".

146. V § 360a odst. 4 se za větu třetí vkládá tato věta:

„V případech, kdy má vzniknout na základě smlouvy o sdružení v hospodářství řízeném národními výbory nová socialistická organizace s působností pouze na území jednoho kraje, uděluje souhlas ke vzniku této organizace příslušný krajský národní výbor, který též schvaluje statut nebo stanovy zakládané organizace a jejich změny a vykonává vůči ní funkci orgánu hospodářského řízení.".

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 5 a 6.

147. Za § 384 se vkládá nová část jedenáctá A, která zní:

„ČÁST JEDENÁCTÁ A

**HOSPODÁŘSKÉ POKUTY**

§ 384a

(1) Organizace, organizační jednotky socialistických organizací vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, popřípadě orgány hospodářského řízení s výjimkou rozpočtových organizací, ústředních orgánů a národních výborů, mohou být za závažné nebo opětovné jednání proti zájmům společnosti postihovány podle dalších ustanovení hospodářskými pokutami, které se odvádějí do příslušného státního rozpočtu.

(2) Hospodářská pokuta může být uložena

a) organizaci, nebo organizační jednotce socialistické organizace vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, která

1. nesplní povinnost projednat dodavatelsko-odběratelské vztahy a uzavřít jednání o nich pořízením protokolu, popřípadě uzavřením smlouvy o přípravě dodávek, v případech stanovených v § 114a odst. 2;

2. bez souhlasu nadřízeného ústředního orgánu nebo krajského národního výboru omezí výrobu nebo vypustí z výrobního programu výrobky, práce nebo výkony v rozporu s požadavky odběratelů anebo nezajistí v nezbytném rozsahu servisní službu nebo dodávky náhradních dílů;

3. vynucuje nepřiměřené podmínky při uzavírání hospodářských smluv nebo jiných dohod;

4. zastaví nebo omezí prodej výrobků, zatají nebo hromadí výrobky nebo jiným způsobem vyvolává jejich nedostatek za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu;

5. vědomě nadsadí nebo podhodnotí požadavky v plánovacím nebo rozpočtovém procesu, zatají zdroje a možnosti nebo vynutí výjimečné řešení tím, že důležitější potřeby ponechá nezajištěny a pohotovými zdroji pokryje méně naléhavé potřeby;

6. uvede za účelem získání neoprávněného prospěchu nesprávné údaje ve výkazech, hlášeních nebo návrzích sloužících k řízení, plánování, ke kontrole a hodnocení hospodářské činnosti nebo ke stanovení cen;

7. znevýhodňuje organizace za to, že vymáhají majetkovou odpovědnost, zejména majetkové sankce;

8. přes výzvu k nápravě překračuje rozsah předmětu činnosti nebo jinak neoprávněně vyvíjí hospodářskou činnost;

9. opětovně uskutečňuje dodávky bez včasného uzavření hospodářské smlouvy;

10. soustavně dodává vadné výrobky nebo neoprávněně prosazuje při uzavírání smlouvy nižší jakost než stanoví technická norma;

11. připraví k odeslání do zahraničí výrobky se závažnými nedostatky;

12. soustavně porušuje povinnost účtovat a vymáhat majetkové sankce;

13. opakovaně fakturuje za ceny, které jsou v rozporu s cenovými předpisy nebo tyto ceny platí, fakturuje nebo platí dodávky, které nebyly uskutečněny, anebo opakovaně požaduje nebo platí splátky v rozporu s podmínkami stanovenými pro jejich poskytování;

14. způsobí, že byl dovezen stroj nebo zařízení, jehož potřebné využití nebylo předem zajištěno nebo byl dovezen s nežádoucím časovým předstihem před dobou určenou k jeho využití, anebo jinak způsobí vážnou újmu devizovému hospodářství;

b) orgánu hospodářského řízení, který

1. nesplní povinnost organizovat řádné projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů a při ohrožení úkolů státního plánu řešit včas rozpory vzniklé při tomto

projednávání v případech stanovených v § 114a odst. 3;

2. při schvalování dokumentace staveb poruší zákazy stanovené právními předpisy;
3. dopustí se některého z jednání uvedených pod písmenem a) v bodech 5, 6 a 14.

§ 384b

(1) Hospodářské pokuty ukládá hospodářská arbitráž na návrh orgánů oprávněných k tomu zvláštním předpisem, nebo z vlastního podnětu na základě zjištění učiněných v arbitrážním řízení orgány hospodářské arbitráže.

(2) Návrh na uložení hospodářské pokuty lze podat, popřípadě řízení z vlastního podnětu hospodářské arbitráže lze zahájit do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti, nejdéle však do tří let následujících po roce, ve kterém byla tato povinnost porušena.

(3) Hospodářské pokuty se ukládají ve výši od 10 000 do 1 milionu Kčs. Při stanovení jejich výše se přihlíží zejména k závažnosti důsledků postihovaného jednání. Pokud právní předpisy ukládají za jednání postižitelné hospodářskou pokutou též povinnost jiného odvodu nebo pokuty odváděné do státního rozpočtu, hospodářská pokuta se neuloží.".

148. V § 388 odst. 2 se za slovo „připadl" vkládají slova „na sobotu nebo".

149. Za § 390 se vkládá § 390a, který zní:

„§ 390a

Ustanovení tohoto zákona o právních vztazích podniků zahraničního obchodu platí i pro další socialistické organizace oprávněné k provádění zahraničně obchodní činnosti.".

150. Za § 390a se vkládá § 390b, který včetně nadpisu zní:

**„Orgány hospodářského řízení**

§ 390b

Orgány hospodářského řízení se pro účely tohoto zákona rozumějí ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy a národní výbory, vyšší družstevní organizace, ústřední orgány společenských organizací, jakož i jiné orgány a organizace, které přímo nebo na vyšším stupni řídí hospodářskou činnost podřízených organizací, popřípadě organizačních jednotek socialistických organizací vystupujících v hospodářských vztazích svým jménem.".

151. § 391 zní:

„§ 391

(1) Federální ministerstvo financí vydá předpisy

a) 1. o správě národního majetku, včetně sankcí za jejich porušení,
   2. o úpravě finančního hospodaření státních hospodářských organizací, včetně sankcí za jejich porušení,
b) o úpravě finančního hospodaření organizací zahraničního obchodu, včetně sankcí za jejich porušení,
c) o fakturování a placení; v případě potřeby může odchylně upravit majetkové sankce stanovené za porušení platební a fakturační kázně.

(2) Federální ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem financí České socialistické republiky a ministerstvem financí Slovenské socialistické republiky vydá předpisy o rozsahu a podmínkách pojištění socialistických organizací.

(3) Federální ministerstvo zemědělství a výživy v dohodě s federálním ministerstvem financí vydá podle potřeby k § 69 odst. 3 prováděcí předpis o podmínkách prodeje zemědělských výrobků pracovníkům státních organizací se zemědělskou výrobou.

(4) Ministerstvo lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky a ministerstvo lesního a vodního hospodářství Slovenské socialistické republiky vydají v dohodě se zúčastněnými ministerstvy předpis k provedení § 260a.

(5) Předseda Státní banky československé vydá prováděcí předpisy k části jedenácté hlavě druhé a čtvrté.".

152. § 392 odst. 1 zní:

„(1) Federální dodavatelská ministerstva v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Státní arbitráží Československé socialistické republiky vydají podle potřeby k provedení části šesté, šesté A, sedmé, osmé a části desáté hlavy třetí základní podmínky dodávky pro určitou skupinu výrobků, prací, výkonů, popřípadě jiných plnění. Obdobně vydá základní podmínky

a) o dodávkách výrobků, prací a výkonů pro vývoz a z dovozu, o dovozu investičních celků a o obstarání záležitostí prováděných podniky zahraničního obchodu federální ministerstvo zahraničního obchodu,
b) o dodávkách vývozních investičních celků federální ministerstvo zahraničního obchodu, federální ministerstvo hutnictví a těžkého strojírenství, federální ministerstvo všeobecného strojírenství a federální ministerstvo elektrotechnického průmyslu,
c) o dodávkách pro zajištění obranyschopnosti státu federální ministerstvo národní obrany,
d) o dodávkách státních hmotných rezerv Správa federálních hmotných rezerv,
e) o dodávkách zemědělských výrobků a potřeb federální ministerstvo zemědělství a výživy.".

153. V § 392 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které zní:

„(2) Na úsecích, kde působí jako dodavatelská ministerstva jen ministerstva republik, vydá základní podmínky dodávky na základě jejich návrhů a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány Státní arbitráž Československé socialistické republiky.

(3) Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj v dohodě se Státní arbitráží Československé socialistické republiky a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány vydá základní podmínky

a) o dodávkách projektových prací,

b) o poskytování odborné pomoci a obstarání záležitostí v investiční výstavbě,

c) o zabezpečení vědeckotechnického rozvoje.“.

154. V § 392 se odstavec 2 označuje jako odstavec 4 a zní:

„(4) Základní podmínky dodávky obsahují podrobnější úpravu dodavatelsko-odběratelských vztahů včetně majetkových sankcí; vztahují se na všechny dodávky a jiná plnění příslušného odvětví, i když některé dodavatelské organizace nejsou řízeny ministerstvem, které tyto základní podmínky dodávky vydalo.“.

155. V § 392 se odstavec 3 označuje jako odstavec 5 a zní:

„(5) Federální ministerstvo dopravy v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány podrobně upraví v přepravních řádech hospodářské závazky obsažené v části deváté a vydá předpisy, kterými podrobněji upraví smlouvu o přípravě přeprav, smlouvu zasílatelskou a smlouvu o hromadné přepravě osob.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6 a v něm slovo „ministerstvy“ se nahrazuje slovy „ústředními orgány“.

156. § 393 zní:

„§ 393

Vláda Československé socialistické republiky nařízením stanoví

a) formy výrobních hospodářských jednotek, způsob jejich vytváření, zásady vydávání a schvalování jejich statutů a vydávání a schvalování organizačních řádů státních hospodářských organizací řízených ministerstvy;

b) další podmínky pro zřizování státních hospodářských organizací řízených ministerstvy a může odchylně upravit jejich zřizování a právní postavení;

c) v kterých případech a za jakých podmínek mohou organizační jednotky státní hospodářské organizace řízené ministerstvem vystupovat v hospodářských vztazích svým jménem;

d) podrobnosti o podnikovém rejstříku a upraví způsob vedení rejstříků obchodních a společenstevních;

e) zásady organizace a výkonu kontroly hospodářské činnosti a jejího řízení.“.

157. § 394 zní:

„§ 394

(1) Státní arbitráž Československé socialistické republiky vydá předpisy

a) k provedení § 115 spolu se Státní plánovací komisí,

b) k provedení těch ustanovení, u nichž zákon prováděcí předpisy předpokládá, pokud jejich vydání nepřísluší jiným orgánům.

(2) Státní arbitráž Československé socialistické republiky může podle zásad schválených vládou Československé socialistické republiky

a) vydat předpisy k provedení jiných ustanovení, než těch, u nichž hospodářský zákoník vydání prováděcích předpisů předpokládá,

b) upravit na přechodnou dobu hospodářské závazky pro jednotlivá odvětví (obory) nebo organizace odchylně od ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení, vyžadují-li to naléhavé potřeby národního hospodářství.

(3) Pokud předpisy uvedené v odstavci 2 se týkají soustavy plánovitého řízení národního hospodářství, vydává je Státní arbitráž Československé socialistické republiky spolu se Státní plánovací komisí.“.

158. § 395 zní:

„§ 395

(1) Základní podmínky dodávky a ostatní prováděcí předpisy, jejichž vydání zákon předpokládá, se mohou odchylovat od ustanovení tohoto zákona, pokud to tento zákon připouští; nestanoví-li zákon v jednotlivých ustanoveních podmínky a meze odchylek, mohou obsahovat odchylky, jen pokud nutnost odchylné úpravy je odůvodněna zvláštnostmi upravovaného odvětví nebo upravovaného oboru činnosti.

(2) Organizace se mohou dohodnout odchylně od ustanovení základních podmínek dodávky, pokud to základní podmínky dodávky nebo jiné právní předpisy nevylučují. Dohodou však nemůže být snížena odpovědnost za škodu a odpovědnost za vady.“.

Čl. II

(1) Lhůty pro uplatnění práva na náhradu škody vzniklé vadným plněním, které začaly bě-

žet před 1. lednem 1983, se posuzují podle dosavadního ustanovení § 131 odst. 3 druhá věta.

(2) Ustanovení § 131 odst. 5 věty druhé se nepoužije u smluv, na něž bylo poskytnuto první samostatné (dílčí) plnění před 1. lednem 1983.

(3) Ustanovení § 142 odst. 4 se nepoužije, došlo-li k zániku práva na penále před 1. lednem 1983.

(4) Pokud zákon připouští odchylnou úpravu, zůstává odchylná úprava uvedená v prováděcích předpisech platných k 1. lednu 1983 nedotčena; úprava vzniku smluv o přípravě dodávek, kterou stanoví prováděcí předpisy, se však zrušuje.

Čl. III

Zrušují se:

1. Čl. III zákona č. 138/1970 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení hospodářského zákoníku,
2. vyhláška Státní arbitráže Československé socialistické republiky č. 34/1975 Sb., o hospodářských závazcích při vývozu, dovozu a při zajišťování hospodářské kooperace se zahraničím,
3. vyhláška Státní arbitráže Československé socialistické republiky č. 35/1975 Sb., o hospodářských závazcích ve výzkumu a vývoji,
4. vyhláška Státní arbitráže Československé socialistické republiky, federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 98/1976 Sb., o dovozu investičních celků a stavebních prací.

Čl. IV

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění hospodářského zákoníku, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983.

**Husák** v. r.

**Indra** v. r.

**Štrougal** v. r.

# 166

## ZÁKON

ze dne 15. prosince 1982,

**kterým se mění a doplňuje zákon o hospodářské arbitráži**

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži, ve znění pozdějších předpisů, se mění a doplňuje takto:

1. V § 1 úvodní věta a ustanovení označená písmeny a) a b) zní:

„§ 1

Hospodářská arbitráž plní při organizaci, úpravě a kontrole dodavatelsko-odběratelských a jiných hospodářských vztahů (dále jen „hospodářské vztahy") tyto hlavní úkoly

a) projednává a rozhoduje hospodářské spory mezi socialistickými organizacemi, organizačními jednotkami nebo organizačními složkami, popřípadě orgány socialistických organizací, pokud jsou oprávněny vystupovat v hospodářských vztazích svým jménem, jakož i mezi ostatními účastníky hospodářských závazkových vztahů[1]) (dále jen „organizace"),

b) připravuje na svém úseku návrhy zákonů Federálního shromáždění a nařízení vlády Československé socialistické republiky z oblasti hospodářských vztahů a na základě zákonného zmocnění a v jeho mezích vydává obecně závazné právní předpisy,".

Dosavadní ustanovení označená písmeny b), c), d) se označují písmeny c), d), e).

2. § 1 se doplňuje ustanovením označeným písmenem f), které zní:

„f) v případech a za podmínek stanovených zvláštními předpisy rozhoduje o odvodu do státního rozpočtu a o uložení hospodářské pokuty.".

3. § 2 odst. 1 zní:

„(1) Hospodářské spory, které hospodářská arbitráž projednává a rozhoduje, jsou zejména

a) spory o uzavření hospodářských smluv a spory o změnu nebo zrušení hospodářských závazků (předsmluvní spory),

b) spory o reálné plnění,

c) spory majetkové,

d) spory o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, jestliže je na tom naléhavý právní zájem (určovací spory),

e) spory o základní podmínky dodávky.".

4. § 2 odst. 2 písm. b) zní:

„b) spory z majetkových vztahů v mezinárodním obchodním styku,[2])".

5. § 2 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Vláda Československé socialistické republiky může nařízením stanovit, v kterých případech hospodářská arbitráž nerozhoduje spory uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) vzniklé uvnitř výrobní hospodářské jednotky nebo obdobně uspořádané hospodářské jednotky, a stanovit, kdo tyto spory rozhoduje.".

6. V § 2a odst. 2 se za slovo „Vláda" vkládají slova „Československé socialistické republiky".

7. V § 8 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) K zabezpečení úkolů Státní arbitráže Československé socialistické republiky jí poskytují ostatní orgány hospodářské arbitráže potřebné informace, písemnosti a podklady a vyvíjejí potřebnou součinnost; od krajských státních arbitráží může Státní arbitráž Československé socialistické republiky vyžadovat tyto údaje a součinnost jen s vědomím příslušné Státní arbitráže České socialistické republiky nebo Státní arbitráže Slovenské socialistické republiky.".

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

8. V § 9

a) v odstavci 1 větě čtvrté se slovo „jmenuje" nahrazuje slovem „ustanovuje",

b) v odstavci 2 větě třetí se slovo „jmenují" nahrazuje slovy „ustanovují a odvolávají",

c) v odstavci 3 větě první se slovo „jmenuje" nahrazuje slovem „ustanovuje".

---

[1]) § 17 odst. 2 a § 113 hospodářského zákoníku.

[2]) § 2 zákona č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu).

9. Za § 9 se vkládá § 9a, který zní:

„§ 9a

(1) Státním arbitrem může být ustanoven politicky a odborně vyspělý bezúhonný československý občan, který

a) má vysokoškolské vzdělání ve studijním oboru právo,

b) po stanovenou dobu se připravoval jako arbitrážní čekatel na výkon činnosti státního arbitra čekatelskou praxí a úspěšně složil arbitrážní zkoušku, kterou prokázal potřebné vědomosti a zkušenosti pro výkon funkce státního arbitra.

(2) Čekatelskou praxi a arbitrážní zkoušku upraví podrobněji obecně závazným právním předpisem Státní arbitráž Československé socialistické republiky; úpravu týkající se čekatelské praxe a arbitrážní zkoušky čekatelů vojenské složky Státní arbitráže Československé socialistické republiky stanoví Státní arbitráž Československé socialistické republiky v dohodě s federálním ministerstvem národní obrany.“.

10. § 10 odst. 2 a 3 zní:

„(2) Presidium Státní arbitráže Československé socialistické republiky

a) rozhoduje o změně rozhodnutí orgánů hospodářské arbitráže nebo o zrušení těchto rozhodnutí a o přikázání sporu k novému projednání v případech uvedených v § 42 a o změně rozhodnutí o uložení hospodářské pokuty v případech uvedených v § 46b,

b) schvaluje jednací řád Státní arbitráže Československé socialistické republiky.

V těchto věcech se presidium může platně usnášet za přítomnosti většiny svých členů. Při rovnosti hlasů platí za přijatý návrh, pro který hlasoval hlavní arbitr Československé socialistické republiky.

(3) Presidiu Státní arbitráže Československé socialistické republiky přísluší dále projednávat zejména

a) návrhy právních předpisů připravovaných Státní arbitráží Československé socialistické republiky,

b) rozbory a návrhy na opatření předkládané vládě Československé socialistické republiky nebo vládě některé z obou republik,

c) nejzávažnější stanoviska Státní arbitráže Československé socialistické republiky k zajištění jednotného výkladu právních předpisů na hospodářském úseku.“.

11. V § 13 písm. a) a b) se slova „předsmluvní a majetkové“ nahrazují slovem „hospodářské“.

12. V § 13 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Státní arbitráž Československé socialistické republiky rozhoduje o uložení hospodářských pokut

a) směřuje-li návrh na uložení hospodářské pokuty proti organizaci nebo orgánu hospodářského řízení v působnosti federace, nebo proti několika organizacím či orgánům, z nichž alespoň jeden je v působnosti federace, anebo proti několika organizacím či orgánům v působnosti obou republik,

b) souvisí-li návrh na uložení hospodářské pokuty se zajištěním obrany a bezpečnosti státu nebo s dodávkami v oboru státních hmotných rezerv.“.

13. V § 13a odst. 1 písm. a) se slova „předsmluvní a majetkové“ nahrazují slovem „hospodářské“.

14. V § 13a se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky rozhoduje o uložení hospodářských pokut, pokud není příslušná Státní arbitráž Československé socialistické republiky.“.

15. V § 13a se dosavadní odstavec 2 označuje jako odstavec 3, který zní:

„(3) Místní příslušnost Státní arbitráže České socialistické republiky nebo Státní arbitráže Slovenské socialistické republiky se řídí sídlem orgánu, popřípadě organizace, proti níž směřuje arbitrážní žádost, popřípadě návrh na uložení hospodářské pokuty, nebo proti níž je zahajováno řízení z vlastního podnětu; směřuje-li arbitrážní žádost proti více orgánům, popřípadě organizacím, řídí se příslušnost sídlem kterékoli z nich.“.

16. § 14 odst. 3 zní:

„(3) Jde-li o investiční výstavbu, která byla uložena vládou, nebo která je součástí komplexní bytové výstavby, řídí se místní příslušnost ve sporech mezi dodavatelem a investorem, jakož i mezi dodavatelem investora a jeho dodavateli místem, kde se investiční výstavba uskutečňuje. Pro projednávání a rozhodování sporů týkajících se plnění pro vývoz nebo z dovozu, je-li alespoň jednou ze stran organizace oprávněná k zahraničně obchodní činnosti, a sporů mezi hlavním dodavatelem vývozního investičního celku a jeho dodavateli, je příslušná státní arbitráž vykonávající působnost krajské státní arbitráže pro území hlavního města Prahy, nebo území hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy; místní příslušnost se řídí sídlem organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti. Jde-li o spor mezi organizacemi oprávněnými k zahraničně obchodní činnosti, řídí se místní příslušnost ustanovením odstavce 2, a jde-li o spor mezi hlavním dodavatelem vývozního investičního celku a jeho dodavatelem, sídlem vývozního odběratele.“.

17. V § 20 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavci 2 a 3, které zní:

„(2) O zahájení řízení z vlastního podnětu nebo z podnětu hlavního arbitra Československé socialistické republiky vydá příslušná hospodářská arbitráž písemné rozhodnutí, v němž zejména určí postavení stran sporu a předmět hospodářského sporu. Rozhodnutí doručí stranám sporu.

(3) Řízení je zahájeno dnem, kdy hospodářské arbitráži došla arbitrážní žádost. Řízení z vlastního podnětu hospodářské arbitráže nebo z podnětu hlavního arbitra Československé socialistické republiky je zahájeno dnem vydání písemného rozhodnutí o jeho zahájení.“.

18. § 21 odst. 1 zní:

„(1) Arbitrážní žádost musí obsahovat označení organizace, která ji podala, a organizace, proti níž žádost směřuje, označení předmětu sporu, skutečností a důkazů, o které se opírá, jakož i návrh, jak má být rozhodnuto.“.

19. V § 22 odst. 2 se vypouští část věty za středníkem.

20. Za § 22 se vkládá § 22a, který zní:

„§ 22a

**Odmítnutí arbitrážní žádosti**

(1) Neodstraní-li organizace vytčené vady arbitrážní žádosti ve stanovené lhůtě, hospodářská arbitráž rozhodnutím žádost odmítne.

(2) Byla-li arbitrážní žádost podána orgánu hospodářské arbitráže, který není příslušný k jejímu projednání, postoupí ji tento orgán příslušnému orgánu hospodářské arbitráže a žadatele o tom vyrozumí. Hospodářská arbitráž odmítne rozhodnutím arbitrážní žádost, nespadá-li věc do její pravomoci; v tom případě žádost postoupí orgánu, který je oprávněn o věci rozhodnout, a v rozhodnutí uvede, že spor nepatří do pravomoci hospodářské arbitráže. Právní účinky spojené s podáním takto postoupených arbitrážních žádostí zůstávají zachovány.

(3) Jestliže hospodářská arbitráž nemůže z obsahu arbitrážní žádosti zjistit orgán, který je oprávněn o věci rozhodnout, nebo jestliže v žádosti je uveden někdo, kdo nemůže být stranou ve sporu, hospodářská arbitráž rozhodnutím žádost odmítne a vrátí ji tomu, kdo žádost podal. Právní účinky spojené s podáním takových arbitrážních žádostí zůstávají přitom zachovány jen tehdy, jestliže právo bude uplatněno do 30 dnů po doručení vrácené žádosti u orgánu, který je oprávněn o věci rozhodnout.“.

21. V § 23 na konci se připojuje tato věta:

„Stejné povinnosti má organizace, proti níž bylo zahájeno řízení z vlastního podnětu hospodářské arbitráže, nebo z podnětu hlavního arbitra Československé socialistické republiky.“.

22. V § 25 odst. 3 se na konci připojují tyto věty:

„Znalcem ustanoví hospodářská arbitráž po slyšení stran organizaci nebo osobu, oprávněnou ke znalecké činnosti podle zvláštních předpisů;[3]) současně může uložit stranám potřebnou součinnost se znalcem. Hospodářská arbitráž může použít místo znaleckého posudku potvrzení nebo odborné vyjádření příslušného orgánu nebo ústavu. Hospodářská arbitráž doručí znalecký posudek, popřípadě znění potvrzení nebo odborného vyjádření stranám sporu; strany jsou oprávněny se k němu vyjádřit a navrhovat jeho doplnění.“.

23. § 27 se vypouští.

24. § 28 včetně nadpisu zní:

„§ 28

**Zastavení arbitrážního řízení**

Odpadne-li důvod arbitrážního řízení dříve, než byl spor rozhodnut, nebo bylo-li v téže věci arbitrážní řízení zahájeno, anebo věc rozhodnuta orgánem hospodářské arbitráže, vydá hospodářská arbitráž rozhodnutí o zastavení řízení a je-li třeba, rozhodne o náhradě nákladů řízení.“.

25. Za § 30 se vkládá § 30a, který zní:

„§ 30a

Arbitr zaznamenává v arbitrážním spise zejména

a) výrok rozhodnutí, pokud byl vyhlášen po skončení arbitrážního jednání,
b) dohodu organizací schválenou při arbitrážním jednání,
c) výrok, že rozhodnutí nabývá právní moci jeho vyhlášením,
d) doplňující přednesy znalců podstatné pro rozhodnutí sporu,
e) procesní rozhodnutí, jimiž se určuje postup řízení, pokud jimi byly uloženy povinnosti stranám ve sporu.

Záznam o těchto skutečnostech podepisuje po skončení jednání arbitr a přítomní zástupci organizací, popřípadě znalec.“.

26. V § 31 odst. 2

a) v první větě na začátku se slova „Hlavní arbitr Československé socialistické republiky“ nahrazují slovy „Příslušný hlavní arbitr“ a za slova „Státní arbitráž Československé socialistické republiky“ se vkládají slova „popřípadě Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky“,

[3]) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

b) druhá věta se nahrazuje tímto zněním:

„Obdobně vedoucí krajských státních arbitráží jmenují na návrh krajské odborové rady pracovníky, které budou krajské státní arbitráže povolávat za členy arbitrážních komisí.“.

27. § 32 zní:

„§ 32

(1) Jednotlivé hospodářské spory, jejichž rozhodování patří do pravomoci hospodářské arbitráže, může projednávat a rozhodovat též rozhodce. Výjimku tvoří spory, pro jejichž projednávání a rozhodování je příslušná Státní arbitráž Československé socialistické republiky, Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky, spory týkající se plnění pro vývoz nebo z dovozu, je-li alespoň jednou ze stran organizace oprávněná k zahraničně obchodní činnosti, a majetkové spory o částku přesahující 500 000 Kčs. Pokud organizace v průběhu sporu navrhne snížení nebo prominutí majetkové sankce nebo snížení náhrady škody, anebo zjistí-li rozhodce, že jsou dány podmínky pro odvod podle zvláštních předpisů, je rozhodce povinen postoupit spor k dalšímu projednání a rozhodnutí příslušnému orgánu hospodářské arbitráže.

(2) Rozhodce je občan, kterého si organizace zvolily písemnou dohodou pro rozhodnutí určitého sporu a který s volbou vyslovil souhlas. Organizace si volí rozhodce pro rozhodnutí určitého sporu, zejména jde-li o spor, při jehož řešení se mohou uplatnit speciální znalosti a zkušenosti rozhodce (ekonomické, technické, organizační apod.).

(3) Podání arbitrážní žádosti k rozhodci má tytéž právní účinky jako podání žádosti u hospodářské arbitráže.

(4) Rozhodce je povinen bez zbytečného odkladu spor projednat; jestliže bez vážných důvodů nepokračuje v projednávání sporu, může kterákoli ze stran požádat příslušný orgán hospodářské arbitráže, aby spor rozhodl.

(5) Rozhodnutí vydané rozhodcem má účinky arbitrážního rozhodnutí. Nesplní-li organizace rozhodnutí způsobem a ve lhůtě v něm stanovené, nebo nebyla-li lhůta stanovena, do 15 dnů od jeho doručení, vykoná se rozhodnutí podle tohoto zákona.

(6) Jestliže je rozhodnutí rozhodce v rozporu s právními předpisy nebo zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky, může příslušná Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky na návrh nebo z vlastního podnětu rozhodnutí za podmínek stanovených v § 41 zrušit a spor přikázat k projednání příslušnému orgánu hospodářské arbitráže. Návrh na přezkoumání se podává u orgánu hospodářské arbitráže, který by byl příslušný spor rozhodnout.

(7) Projednávání a rozhodování sporů rozhodcem upraví podrobněji obecně závazným právním předpisem Státní arbitráž Československé socialistické republiky.“.

28. § 35 odst. 1 zní:

„(1) Arbitrážní rozhodnutí obsahuje označení orgánu hospodářské arbitráže, označení stran, jména jejich zástupců, označení předmětu sporu, arbitrážní výrok a jeho odůvodnění. Ve výroku se rozhodne též o nákladech řízení.“.

29. § 35 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Chyby v psaní nebo v počtech, anebo jiné zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení rozhodnutí hospodářská arbitráž opraví kdykoliv i bez návrhu organizace. Rozhodnutí o opravě doručí stranám sporu.“.

30. § 37 odst. 1 zní:

„(1) Je-li na základě předložených důkazů, popřípadě provedeného šetření předmět sporu plně objasněn, lze v majetkových sporech a zcela výjimečně i v jiných hospodářských sporech rozhodnout bez arbitrážního jednání.“.

31. V § 38 odst. 1 se částka „20 000 Kčs“ nahrazuje částkou „50 000 Kčs“.

32. V § 40

a) dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 1 a text v závorce se upravuje takto: „(§ 2 odst. 2 a 3)“,

b) dosavadní odstavec 1 se označuje jako odstavec 2,

c) dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a v něm se slova „může hospodářská arbitráž vynucovat“ nahrazují slovy „hospodářská arbitráž vynucuje“.

33. V § 40 se připojují odstavce 4, 5 a 6, které zní:

„(4) O návrhu na výkon rozhodnutí uložením pořádkové pokuty rozhoduje hospodářská arbitráž vždy písemným rozhodnutím, zpravidla bez arbitrážního jednání. Považuje-li to hospodářská arbitráž za nutné, rozhoduje za účasti organizací. Pro toto řízení platí ostatní ustanovení části třetí přiměřeně.

(5) Jestliže hospodářská arbitráž z důvodů zvláštního zřetele hodných nevyhoví návrhu na výkon rozhodnutí uložením pořádkové pokuty, rozhodne o odkladu výkonu a pokutu uloží na žádost oprávněné organizace, podanou poté, co důvody odkladu pominou.

(6) Prokáže-li organizace, že povinnosti uložené rozhodnutím nebo jim odpovídající práva přešly na jinou organizaci, lze rozhodnutí vykonat proti nebo ve prospěch této jiné organizace; hospodářská arbitráž v rozhodnutí vyznačí, že došlo k přechodu povinností nebo práv na jinou organizaci.“.

34. V § 41

a) v odstavci 1 větě prvé se slova „může Státní arbitráž České socialistické republiky, popřípadě“ nahrazují slovy „může příslušná Státní arbitráž České socialistické republiky nebo“,

b) za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Příslušná Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky může přezkoumat rozhodnutí krajské státní arbitráže též tehdy, jestliže po vydání rozhodnutí byly zjištěny nové skutečnosti, které nemohly být stranám sporu známy v době jeho vydání, mají však podstatný význam pro rozhodnutí a se zřetelem na ně je rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky.“,

c) v dosavadním odstavci 2 v prvním řádku se nahrazují slova „Za stejných podmínek“ slovy „Za podmínek stanovených v odstavcích 1 a 2“. Tento odstavec se označuje jako odstavec 3 a vkládá se za něj nový odstavec 4, který zní:

„(4) Z podnětu hlavního arbitra Československé socialistické republiky je příslušná Státní arbitráž České socialistické republiky nebo Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky povinna do 15 dnů zahájit řízení o přezkoumání rozhodnutí krajské státní arbitráže.“.

35. V § 41

a) dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 5 a jeho věta první se nahrazuje tímto zněním:

„Návrh na přezkoumání může organizace nebo orgán, který je stranou ve sporu, podat do 15 dnů od doručení rozhodnutí, a jde-li o návrh na přezkoumání z důvodů uvedených v odstavci 2, do 15 dnů od zjištění nových skutečností.“,

na konci odstavce se připojují tyto věty:

„Druhá organizace je povinna se k návrhu na přezkoumání vyjádřit. Postupuje přitom obdobně podle § 23.“,

b) dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6.

36. Za § 41 se vkládá § 41a, který zní:

„§ 41a

Rozhodnutí vydané podle § 41 nabývá právní moci doručením. Pokud bylo přezkoumané rozhodnutí změněno, je organizace povinna je splnit ve lhůtě stanovené rozhodnutím o přezkoumání a nebyla-li lhůta stanovena, do 15 dnů ode dne, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci. Uplynutím této lhůty se stává rozhodnutí vykonatelným.“.

37. § 42 odst. 1 zní:

„(1) Presidium Státní arbitráže Československé socialistické republiky může z důvodů uvedených v § 41 odst. 1 a 2 změnit rozhodnutí orgánu hospodářské arbitráže nebo je zrušit a přikázat spor k novému projednání. Jde-li o rozhodnutí krajské státní arbitráže nebo Státní arbitráže České socialistické republiky nebo Státní arbitráže Slovenské socialistické republiky, lze návrh na toto opatření podat jen tehdy, bylo-li rozhodnutí přezkoumáno podle § 41 odst. 1 až 3.“.

38. V § 42 odst. 2 se odkaz na „§ 41 odst. 3“ nahrazuje odkazem na „§ 41 odst. 5“.

39. Za § 42 se vkládá § 42a, který zní:

„§ 42a

Bylo-li rozhodnutí, na základě něhož bylo poskytnuto plnění, zrušeno, orgán hospodářské arbitráže v rozhodnutí o přezkoumání uloží organizaci, aby plnění v odpovídajícím rozsahu vrátila, a není-li to možné nebo účelné, aby nahradila cenu podle doby plnění. Bylo-li takové rozhodnutí změněno, rozhodne orgán hospodářské arbitráže zároveň o majetkovém vypořádání celého předmětu sporu.“.

40. Za § 44 se vkládají § 44a a 44b, které včetně nadpisů zní:

„§ 44a

**Náklady řízení**

(1) Náklady arbitrážního řízení jsou

a) arbitrážní poplatek,

b) odměna a náhrada nákladů znalce, jakož i náhrada nutných výdajů, popřípadě ušlého výdělku těch, kteří před hospodářskou arbitráží vypovídají podle § 25 odst. 1.

(2) O náhradě nákladů arbitrážního řízení rozhoduje hospodářská arbitráž podle výsledku sporu nebo podle schválené dohody stran (§ 30 odst. 1), popřípadě též s přihlédnutím k okolnostem vzniku a průběhu sporu.

(3) Jestliže je rozhodnutí po přezkoumání podle § 41 nebo § 42 zrušeno a spor přikázán k novému projednání, rozhodne orgán hospodářské arbitráže podle výsledku nového projednání o nákladech řízení, včetně poplatku za přezkoumání rozhodnutí. Je-li přezkoumané arbitrážní rozhodnutí ponecháno beze změny, nese poplatek za přezkoumání rozhodnutí navrhovatel. Je-li přezkoumané rozhodnutí změněno nebo je-li učiněno jiné opatření, rozhodne se o nákladech řízení podle výsledku přezkoumání, popřípadě též s přihlédnutím k okolnostem, které přezkoumání vyvolaly.

§ 44b

**Doručování písemností**

Hospodářská arbitráž doručuje písemnosti zpravidla poštou, a to do sídla organizace; jestliže však organizace uvede v arbitrážní žádosti, popřípadě ve vyjádření k arbitrážní žádosti místo pro písemný styk, doručují se písemnosti do tohoto místa.“.

41. § 45 odst. 2 zní:

„(2) Ten, kdo byl upozorněn na závadu, je povinen nejpozději do 30 dnů od doručení, nebyla-li stanovena jiná lhůta, sdělit, jaká opatření učinil k odstranění závady. Nevyhoví-li upozornění (signalizaci), popřípadě nemůže-li odstranit závadu v rámci své působnosti, je povinen postoupit upozornění (signalizaci) v téže lhůtě svému nadřízenému orgánu a informovat o svém postupu hospodářskou arbitráž.".

42. § 45 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) Na zvlášť závažné závady upozorňuje Státní arbitráž Československé socialistické republiky, Státní arbitráž České socialistické republiky a Státní arbitráž Slovenské socialistické republiky příslušné ústřední orgány. Orgán, který byl takto upozorněn nebo kterému byla postoupena signalizace podle odstavce 2, je povinen nejpozději do 30 dnů od doručení učinit opatření k nápravě. Pokud nápravu nezjedná v rámci své působnosti ani v dohodě s jiným ústředním orgánem, je povinen v téže lhůtě informovat o tom orgán hospodářské arbitráže, který na závadu upozornil. Příslušný hlavní arbitr je pak oprávněn předložit upozornění (signalizaci) k projednání příslušné vládě s návrhem opatření.".

43. Za § 46 se vkládá část čtvrtá, která zní:

„Část čtvrtá

**Zvláštní řízení**

§ 46a

**Řízení o odvodech do státního rozpočtu**

(1) Hospodářská arbitráž může v případě neplatnosti právního úkonu uložit odvod do příslušného státního rozpočtu, jestliže při projednávání sporu zjistí, že byly splněny podmínky stanovené zvláštním předpisem[4]) pro jeho uložení.

(2) Hospodářská arbitráž uloží odvod částky, která měla být jako penále zaplacena (dále jen „odvod penále") do příslušného státního rozpočtu, zjistí-li při projednávání sporu nebo v řízení o odvodu penále do státního rozpočtu, že byly splněny podmínky stanovené pro uložení tohoto odvodu zvláštním předpisem.[5])

(3) Řízení o odvodu penále zahajuje hospodářská arbitráž na návrh ústředního orgánu, učiněný na základě jeho kontrolní nebo revizní činnosti. Návrh musí obsahovat

a) označení organizací, jimž má být odvod uložen,

b) skutečnosti, které odůvodňují uložení odvodu, zejména den vzniku a zániku práva na penále,

c) výpočet odvodu.

(4) K projednání návrhu podle odstavce 3 je příslušný orgán hospodářské arbitráže, který by byl příslušný k projednání a rozhodnutí sporu o zaplacení penále. Návrh musí být současně zaslán organizacím, jimž se uložení odvodu penále navrhuje. Organizace je povinna do 15 dnů od doručení návrhu sdělit k němu své stanovisko hospodářské arbitráži, navrhovateli a druhé organizaci.

(5) Návrh na přezkoumání rozhodnutí o odvodu podle odstavců 1 a 2 má odkladný účinek.

§ 46b

**Řízení o uložení hospodářské pokuty**

(1) Hospodářská arbitráž může hospodářskou pokutu uložit, zjistí-li, že jsou pro uložení pokuty splněny podmínky stanovené zvláštním předpisem.[6])

(2) Řízení o uložení hospodářské pokuty zahajuje hospodářská arbitráž na návrh Výboru lidové kontroly Československé socialistické republiky, výborů lidové kontroly republik, federálního ministerstva financí, ministerstev financí republik, Federálního cenového úřadu, cenových úřadů republik, Státní banky československé (dále jen „navrhovatel") nebo z vlastního podnětu na základě zjištění učiněných v arbitrážním řízení orgány hospodářské arbitráže.

(3) Návrh na uložení hospodářské pokuty musí obsahovat označení organizace nebo orgánu, proti němuž návrh směřuje, skutečnosti a důkazy, kterými se odůvodňuje zahájení řízení a navrhovanou výši hospodářské pokuty s uvedením okolností, které mohou mít vliv na její uložení a její výši.

(4) K návrhu musí navrhovatel připojit kontrolní nebo revizní zprávu (protokol), kterou návrh odůvodňuje. Stejnopis návrhu musí současně zaslat organizaci nebo orgánu hospodářského řízení, proti němuž návrh směřuje, a jeho nadřízenému orgánu.

(5) Organizace nebo orgán hospodářského řízení, proti němuž návrh směřuje, je povinen do 10 dnů od obdržení stejnopisu návrhu zaslat hospodářské arbitráži, navrhovateli a svému nadřízenému orgánu vyjádření k návrhu na uložení hospodářské pokuty.

(6) O návrhu na uložení hospodářské pokuty rozhodují vždy tři arbitři, z nichž jeden předsedá. Tyto arbitry a předsedajícího určí příslušný hlavní arbitr. Souvisí-li uložení hospodářské pokuty se zajištěním obrany a bezpečnosti státu nebo s dodávkami v oboru státních hmotných rezerv, je jed-

[4]) § 24 odst. 2 hospodářského zákoníku.
[5]) § 142 odst. 4 hospodářského zákoníku.
[6]) § 384a a 384b hospodářského zákoníku.

ním z arbitrů náčelník vojenské složky Státní arbitráže Československé socialistické republiky nebo jeho zástupce.

(7) Jednání o návrhu na uložení hospodářské pokuty jsou povinni se zúčastnit vedoucí pracovníci organizace nebo orgánu hospodářského řízení, proti němuž bylo řízení zahájeno, pověření zástupci jeho nadřízeného orgánu a navrhovatele.

(8) V rozhodnutí hospodářské arbitráže, kterým se organizaci nebo orgánu hospodářského řízení ukládá povinnost odvést do státního rozpočtu hospodářskou pokutu, může být uložena též povinnost uveřejnit rozhodnutí. Hospodářská arbitráž může v rozhodnutí též stanovit, že rozhodnutí uveřejní, a to na náklad povinné organizace nebo orgánu hospodářského řízení.

(9) Rozhodnutí o uložení hospodářské pokuty může změnit jen presidium Státní arbitráže Československé socialistické republiky. Návrh na toto opatření předkládá presidiu příslušný ministr (vedoucí ústředního orgánu), popřípadě příslušná rada krajského národního výboru nebo některý člen presidia; návrh má odkladný účinek.

§ 46c

**Provádění odvodů**

(1) Odvody a hospodářské pokuty uložené podle § 46a a 46b organizacím nebo orgánům v působnosti federace se odvádějí do státního rozpočtu federace, odvody a hospodářské pokuty uložené ostatním organizacím a orgánům se odvádějí do státních rozpočtů republik.

(2) V rozhodnutí o uložení odvodu do státního rozpočtu a o uložení hospodářské pokuty se uvede, která organizace nebo orgán a jakou částku je povinna odvést. V rozhodnutí se uvede též finanční správa, na jejíž účet má být určená částka odvedena; stejnopis rozhodnutí zašle hospodářská arbitráž také tomuto orgánu.

§ 46d

Pro řízení o odvodu penále do státního rozpočtu a o uložení hospodářské pokuty platí přiměřeně ustanovení části třetí. Za tato řízení se arbitrážní poplatky neplatí.".

44. Za § 46d se vkládá označení části páté s nadpisem

„Část pátá

**Ustanovení společná, přechodná a závěrečná".**

45. V § 47 v druhé větě se za slova „poslední den lhůty" vkládají slova „na sobotu nebo".

46. Za § 47 se vkládá § 47a, který zní:

„§ 47a

Jestliže z jednání organizační jednotky socialistické organizace[7]) je zavázána organizace nebo jestliže organizace odpovídá za závazky své organizační jednotky, pokládá se právo uplatněné vůči organizační jednotce též za právo uplatněné vůči organizaci.".

47. Nadpis nad § 48 „Přechodná a závěrečná ustanovení" se vypouští.

48. § 49 odst. 3 zní:

„(3) Pravomoc v hospodářských sporech o náhradu škody související s provozem dopravních prostředků (včetně sporů z regresních nároků) přejde na hospodářskou arbitráž dnem, který stanoví vláda Československé socialistické republiky. Do toho dne rozhodují tyto spory podle dosavadních předpisů soudy.".

Čl. II

Ustanovení § 9a se nevztahuje na pracovníky orgánů hospodářské arbitráže, jejichž pracovní poměr vznikl před 1. lednem 1983.

Čl. III

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983.

**Husák** v. r.

**Indra** v. r.

**Štrougal** v. r.

[7]) § 17 odst. 2 hospodářského zákoníku.

# 167

## VYHLÁŠKA

**federálního ministerstva financí**

ze dne 16. prosince 1982,

**kterou se provádí zákon o důchodové dani**

Federální ministerstvo financí stanoví podle § 24 zákona č. 164/1982 Sb., o důchodové dani (dále jen „zákon"):

Čl. 1

(k § 2 zákona)

(1) Jinými organizacemi než socialistickými, které jsou právnickými osobami [§ 2 odst. 1 písm. g) zákona] jsou zejména církve a církevní organizace, náboženské společnosti, spolky a nadace.

(2) Subjekty se sídlem v cizině [§ 2 odst. 1 písm. h) zákona] jsou zejména společnosti obchodního a občanského práva, ústavy, nadace a jiné subjekty, které mají sídlo vedení v cizině.

(3) Výrobními družstvy invalidů pro občany se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením a hospodářskými zařízeními svazů invalidů [§ 2 odst. 2 písm. a) zákona] jsou takové organizace, ve kterých k 31. 12. běžného roku pracují převážně (nad 50 %) občané s těžším zdravotním postižením a splňují případné další podmínky stanovené příslušným svazem výrobních družstev (svazem invalidů) v dohodě s příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí. Splnění podmínek osvobození od daně oznámí organizace orgánu vykonávajícímu správu daně nejpozději ve lhůtě pro podání přiznání.

(4) Organizacemi, které jsou osvobozeny od daně podle § 2 odst. 2 písm. d) zákona, jsou vyšší orgány společenských organizací, které jsou v ekonomické působnosti Národní fronty, Komunistické strany Československa, Revolučního odborového hnutí, Svazu pro spolupráci s armádou a podniky a hospodářská zařízení přímo napojené na rozpočty těchto orgánů.

Čl. 2

(k § 3 zákona)

(1) Činností směřující k dosahování zisku (§ 3 odst. 3 zákona) je taková činnost, kterou lze zisk dosáhnout nebo se zisku dosahuje.

(2) Za činnosti směřující k dosahování zisku se nepovažují činnosti, které se omezují na plnění vlastního poslání organizace podle stanov s výjimkou činností, které jsou předmětem činnosti státních hospodářských organizací nebo výrobních družstev.

(3) Činnosti, které se u společenských organizací nepovažují za činnosti směřující k dosahování zisku, vymezí podrobně příslušný ústřední orgán společenské organizace v dohodě s federálním ministerstvem financí. Za činnosti směřující k dosahování zisku se nepovažuje zejména vybírání členských a oddílových příspěvků, pořádání sportovních, tělovýchovných brannětechnických a turistických akcí včetně dopravy nákladů a osob v souvislosti s těmito akcemi, příležitostné kulturní a společenské akce, placené tělovýchovné služby, rekreace Revolučního odborového hnutí pro vlastní pracovníky a pracovníky sdružených organizací (včetně rodinných příslušníků), výměnná rekreace Revolučního odborového hnutí, dětská rekreace (včetně výměnné), školy v přírodě, školení pro vlastní pracovníky a školení organizovaná orgány KSČ, ROH a SSM v závodních rekreačních zařízeních. Dále se za činnosti směřující k dosahování zisku nepovažuje zarybňování a zazvěřování v tuzemsku, postřik stromů a drobné zpracování ovoce a zeleniny.

(4) Za činnosti směřující k dosahování zisku se nepovažuje činnost kulturních zařízení Revolučního odborového hnutí provozovaná v rámci schválených zásad Ústřední radou odborů s výjimkou obchodní činnosti, na kterou byly přiznány obchodní srážky.

(5) U základních organizací společenských organizací se za činnost směřující k dosahování zisku, kromě činností uvedených v odstavci 3, nepovažuje výstavba, údržba a provoz vlastních tělovýchovných a branětechnických zařízení včetně jejich přenechání do dočasného užívání ke sportovnímu a tělovýchovnému využití jiným organizacím a provoz sběren Sazky a Sportky.

(6) U bytových družstev se za činnost směřující k dosahování zisku, kromě činností uvedených v odstavci 3, nepovažuje výstavba, provoz a udržování družstevního bytového fondu a družstevních

garáží včetně oprav prováděných v bytech členů všech bytových družstev. U okresních výstavbových bytových družstev je předmětem daně veškerá činnost a příjmy z ní plynoucí, kromě příjmů z úhrad za užívání družstevních bytů, které jsou v dočasné správě těchto družstev.

(7) Za stálou provozovnu (§ 3 odst. 5 zákona) se u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) zákona považuje zařízení (např. kancelář, dílna) k výkonu činností na území Československé socialistické republiky. Stavební a montážní práce včetně oprav se považují za stálou provozovnu jen tehdy, přesáhne-li jejich trvání (bez ohledu na zdaňovací období) šest měsíců.

(8) Předmětem daně u subjektů se sídlem v cizině nejsou příjmy za dodávky zboží do Československé socialistické republiky ani příjem plynoucí ze zajišťování vývozu z Československé socialistické republiky.

Čl. 3

(k § 4 zákona)

(1) Částkou, o kterou byly zvýšeny náklady v rozporu s právními předpisy, je i daň vybíraná v Československé socialistické republice, která byla zaplacena za subjekty se sídlem nebo bydlištěm na území států, s nimiž Československá socialistická republika sjednala smlouvy o zamezení dvojího zdanění, pokud byla zahrnuta do nákladů.

(2) Vztahují-li se náklady poplatníka jak na činnost dani podléhající, tak i na činnost nezdaňovanou (správní, zájmovou apod.), uznávají se náklady při stanovení základu daně jen v té výši, v jaké připadají na dani podrobenou činnost. Nelze-li jejich výši z účetnictví ani z jiné prokazatelné evidence zjistit, stanoví se podle vhodného kritéria, např. zastavěné plochy, ujetých kilometrů, počtu pracovníků apod., nebo podle poměru příjmů ze zdanitelné a nezdanitelné činnosti.

(3) Příjmy z licenčních a jim podobných poplatků [§ 4 odst. 7 písm. a) zákona] se rozumí plnění jakéhokoli druhu, ať peněžní nebo naturální, které se poskytuje jako náhrada za využití nebo za právo na užití patentů, ochranných známek, průmyslových vzorů, návrhů, designů, modelů, plánů, utajovaných vzorců nebo postupů, receptur a průmyslových, obchodních nebo vědeckých znalostí a výrobně technických poznatků.[1])

(4) Příjmy z provozovacích práv [§ 4 odst. 7 písm. b) zákona] se rozumí plnění jakéhokoli druhu, ať peněžní nebo naturální, které se poskytuje jako náhrada za užití práva veřejně provozovat divadelní, filmové, televizní nebo hudební dílo, požívající autorskoprávní ochrany.[1])

(5) U poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) zákona, se za náklady nutně vynaložené na dosažení a zajištění příjmů v Československé socialistické republice považují i odpisy v rozsahu a do výše podle čs. předpisů a přiměřená část celkových administrativních výloh vynaložených v cizině na zabezpečení příjmů v Československé socialistické republice.

(6) Základ daně podle § 4 odst. 7 písm. d) zákona se u poplatníků uvedených v § 2 odst. 1 písm. h) zákona, stanoví ve výši, které by z téže činnosti dosáhla organizace se sídlem na území Československé socialistické republiky. K jeho stanovení může být použito poměru zisku k hrubým příjmům u srovnatelných organizací nebo činností za předchozí kalendářní rok. Pokud mezinárodní smlouva, kterou je Československá socialistická republika vázána, nestanoví jinak, bude základ daně činit vždy nejméně 30 % z nákladů na hrubé mzdy vyplacené (ať v tuzemsku nebo v zahraničí) za činnost vykonávanou na území Československé socialistické republiky.[1])

Čl. 4

(k § 5 zákona)

Malými družstvy služeb se rozumí výrobní družstva zřizovaná podle zásad schválených svazy výrobních družstev a řídící se stanovami malých družstev služeb.

Čl. 5

(k § 6 zákona)

(1) Výše slevy na dani se vypočte jako násobek procenta slevy a daně vypočtené sazbou podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona.

(2) I v případě krácení procenta slevy na dani podle § 6 odst. 3 zákona, bude sleva činit vždy nejméně 20 % slevy vypočtené způsobem uvedeným v odstavci 1.

(3) Výrobními družstvy invalidů jsou taková družstva, která k 31. 12. běžného roku splňují podmínky stanovené příslušným svazem výrobních družstev v dohodě s příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí. Splnění této podmínky prokáží družstva v přiznání.

[1]) Pro přepočet zahraničních měn na československé koruny a naopak platí přepočítací poměry stanovené Státní bankou československou v kursovním lístku pro některé neobchodní platby.

Čl. 6

(k § 8 zákona)

(1) V přihlášce k daňové registraci jsou poplatníci, u nichž předmětem daně jsou příjmy z trvalé hospodářské činnosti, povinni uvést:

a) název a sídlo organizace,

b) druh činnosti a datum zahájení činnosti,

c) název a adresu peněžního ústavu, u kterého byl otevřen účet, a číslo účtu,

d) předpokládanou výši příjmů a výpočet daně v roce zahájení činnosti.

(2) Poplatníci se sídlem v cizině jsou povinni v přihlášce k daňové registraci uvést:

a) název a sídlo v cizině a adresu stálé provozovny na území Československé socialistické republiky,

b) jméno, příjmení a adresu osoby v Československé socialistické republice odpovědné za činnost stálé provozovny,

c) jméno, příjmení a adresu zmocněnce v Československé socialistické republice pro doručování daňových a jiných písemností,

d) druh činnosti a datum zahájení činnosti,

e) název a adresu peněžního ústavu v Československé socialistické republice, u kterého byl otevřen účet, a číslo účtu,

f) předpokládanou výši příjmů a výpočet daně v roce zahájení činnosti.

(3) Dojde-li při změně sídla poplatníka ke změně v místní příslušnosti orgánu vykonávajícího správu daně, je poplatník povinen oznámit tuto změnu oběma orgánům vykonávajícím správu daně.

Čl. 7

(k § 11 zákona)

(1) Poplatníci uvedení v § 2 odst. 1 písm. c) a f) zákona a dále stavební bytová družstva, lidová bytová družstva, družstva pro výstavbu a správu garáží, družstva pro výstavbu rodinných domků, družstva vzájemné občanské pomoci a svazy bytových družstev podávají přiznání jen v případě, že provozují trvalou hospodářskou činnost (§ 3 odst. 3 zákona).

(2) Lhůtu pro podání přiznání může prodloužit orgán vykonávající správu daně poplatníkům, kterým bylo povoleno předkládat účetní závěrku po lhůtě stanovené v § 11 odst. 1 zákona, a to nejdéle do 5. března po uplynutí zdaňovacího období.

(3) Pro povinnost poplatníka podat dodatečné přiznání není rozhodné, zda zjištění, která mají vliv na výši daňové povinnosti a povinnosti příspěvku, jsou výsledkem vnitropodnikové kontroly, kontroly nadřízených orgánů nebo orgánů vnější kontroly (výbor lidové kontroly, cenové orgány apod.). Dodatečné přiznání se nepodává v případech, kdy rozdíly zjistí finanční orgány republik nebo federální ministerstvo financí.

(4) Daň a příspěvek zvýší orgán vykonávající správu daně podle okolností konkrétního případu. O 10 % zvýší daň a příspěvek vždy v případech, jsou-li daň a příspěvek vyměřeny podle § 7 odst. 4 vyhlášky č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků.

Čl. 8

(k § 14 až 16 zákona)

(1) Podkladem pro výpočet záloh na daň a příspěvek je schválený roční plán poplatníka. Do doby, než schválí tento plán nadřízený orgán, platí předběžný plán poplatníka. U nových poplatníků je pro placení záloh rozhodná plánovaná (předpokládaná) výše daně a příspěvku na běžný rok.

(2) Poplatníci jsou povinni nejpozději s první splatnou zálohou ve zdaňovacím období předložit orgánu vykonávajícímu správu daně výpočet plánované (předpokládané) roční daňové povinnosti a povinnosti příspěvku. Případné změny výpočtu jsou povinni předložit do 8 dnů po schválení změny finančního plánu a dále platit zálohy podle nového výpočtu. Výše záloh do té doby splatných se nemění, pokud úpravu nepovolí orgán vykonávající správu daně.

(3) Za poplatníky se značně diferencovanou tvorbou zisku se považují ti, u nichž zisk plánovaný na první čtvrtletí činí méně než 15 % nebo více než 40 % plánovaného ročního zisku.

(4) Při výpočtu záloh na daň včetně rentability rozhodné pro výši sazby se nepřihlíží k částkám uvedeným v § 4 odst. 1 až 3 zákona. Sleva podle § 6 odst. 1 až 3 zákona se vypočítává v zálohách daně podle plánované skladby činnosti.

(5) Orgán vykonávající správu daně může stanovit poplatníkům se sídlem v cizině povinnost složit k zajištění daně přiměřenou zálohu při zahájení činnosti v případech, kdy daň není zajištěna srážkou u dlužníka.

Čl. 9

(k § 17 zákona)

Zaváže-li se dlužník platit daň za poplatníka se sídlem v cizině, zaplatí daň ze základu daně podle § 4 odst. 7 písm. a) zákona ve výši 42,8 % a ze základu daně podle § 4 odst. 7 písm. b) a c) zákona ve výši 33,3 %.

Čl. 10

(k § 18 zákona)

(1) Penále podle § 18 odst. 1 zákona je povinen platit i poplatník se sídlem v cizině, který nesloží zálohu (k zajištění daně podle § 17 odst. 5 zákona) včas a ve výši stanovené mu orgánem vykonávajícím správu daně.

(2) Penále podle § 18 odst. 2 zákona se předepíše i z rozdílu mezi nově upravenou výší daňové povinnosti, popřípadě povinnosti příspěvku, sdělenou poplatníkovi dodatečným platebním výměrem a již vyměřenou výší daně a příspěvku.

(3) Veškeré rozdíly zjištěné v průběhu kontroly prováděné orgány vnější kontroly se považují za rozdíly zjištěné těmito orgány.

Čl. 11

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983.

Ministr:

Ing. Lér CSc. v. r.

## OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Federální ministerstvo dopravy

vydalo podle § 24 písm. d) zákona č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány **výnos** ze dne 10. listopadu 1982 čj. 14 078/82-025 **o uzavírkách dálnic.**

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983, je uveřejněn ve Věstníku dopravy č. 24/1982 a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy na odboru právním a legislativním.

Federální ministerstvo dopravy

vydalo v dohodě s federálním ministerstvem financí, Státní bankou československou a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány státní správy podle § 4 odst. 2, § 5 odst. 4 a § 8 odst. 1 zákona č. 51/1964 Sb., o dráhách, **výnos** čj. 15 086/82 ze dne 10. listopadu 1982 **o částkách za pobyt vozů přepravců na všeobecných nakládkových a vykládkových kolejích Československých státních drah.**

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983; byl uveřejněn v částce 49—50 Přepravního a tarifního věstníku, ročník 1982 pod č. 133/49-50/1982 PTV.

Do Přepravního a tarifního věstníku lze nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy a ve všech železničních stanicích Československých státních drah.

Federální ministerstvo dopravy

vydalo v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady podle § 67 odst. 1 zákona č. 47/1956 Sb., o civilním letectví (letecký zákon), ve znění vyhlášeném pod č. 127/1976 Sb. **výnos** ze dne 23. září 1982 čj. 16 096/1982-20, **kterým se mění a doplňuje Předpis L 4444 — Postupy pro letové provozní služby** ze dne 25. června 1970 čj. 5396/70-S 20.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. února 1983 a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy (odbor civilního letectví) a u Státní letecké inspekce v Praze.

Distribucí předpisu je pověřeno Řízení letového provozu, letecká informační služba — letiště Praha-Ruzyně, PSČ 160 08.

Federální ministerstvo financí

vydalo **Účtovou osnovu a směrnice k účtové osnově pro rozpočtové organizace** (čj. XV/2-4066/1982 ze dne 9. března 1982).

Tímto předpisem vydalo federální ministerstvo financí v dohodě s Federálním statistickým úřadem podle § 35 odst. 3 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, účtovou osnovu pro rozpočtové organizace a upravilo směrnice k této účtové osnově v důsledku vydání nových finančních předpisů a nové rozpočtové skladby, platných od 1. ledna 1981. Současně se ruší účtová osnova a směrnice k účtové osnově pro rozpočtové organizace ze dne 30. dubna 1975 čj. XV/11 504/1975, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Účtová osnova a směrnice nabudou účinnosti dnem 1. ledna 1983 a budou vydány jako samostatná publikace v n. p. SEVT Praha.

Ministerstvo financí České socialistické republiky

vydalo podle § 14 odst. 3 a § 39 odst. 2 zákona České národní rady č. 60/1971 Sb., o pravidlech státního rozpočtu ČSR a o hospodaření s rozpočtovými prostředky, pod čj. 251/19 122/1982 dne 21. října 1982 **směrnice pro tvorbu a použití finančních rezerv a fondu intenzifikace v odvětví zemědělství,** které mají nabýt účinnosti dnem oznámení ve Sbírce zákonů.

Předpisem se zrušují tyto dřívější předpisy:

— směrnice ministerstva financí ČSR čj. 251/14 020/77 ze dne 24. června 1977 pro tvorbu a použití finančních rezerv v odvětví zemědělství (publikované ve Finančním zpravodaji č. 9/1977, reg. v částce 15/1977 Sb.);

— směrnice ministerstva financí ČSR čj. 251/1341/80 ze dne 17. března 1980, kterými se mění směrnice ministerstva financí ČSR pro tvorbu a použití finančních rezerv v odvětví zemědělství (publikované ve Finančním zpravodaji č. 3/80, reg. v částce 18/1980 Sb.).

Předpis bude uveřejněn ve Finančním zpravodaji č. 10/1982 a lze do něj nahlédnout na všech krajských a okresních zemědělských správách.

Ministerstvo lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků dřevoprůmyslu, lesního a vodního hospodářství

1. **výnos** ze dne 4. října 1982 čj. 38 550/1189/OELH/82 **o odměňování dělníků stavebních závodů organizací Státních lesů.**

   Výnos se vztahuje na pracovníky dělnických povolání stavebních závodů a organizací Státních lesů v působnosti ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky a na tyto závody.

   Pro dělníky, na něž se vztahuje tento výnos, pozbývá platnosti výnos ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky ze dne 25. ledna 1974 čj. 26 084/422/OE/74 o odměňování dělníků stavebních závodů a závodů lesnickotechnických meliorací — hrazení bystřin státních lesů v působnosti ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky (reg. v částce 9/1974 Sb.).

   Výnos nabyl účinnosti dne 1. prosince 1982, byl rozeslán organizacím jimž je určen a je uveřejněn v plném znění ve Věstníku ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR v částce 20—21/1982 pod poř. č. 20;

2. **výnos** ze dne 4. října 1982 čj. 38 546/2183/OELH/82 **o odměňování dělníků ve strojírenské výrobě, servisní a opravárenské službě Státních lesů, podniku technického rozvoje Olomouc.**

   Výnos se vztahuje na pracovníky dělnických povolání závodů strojírenské výroby, servisní a opravárenské služby Státních lesů, podniku technického rozvoje Olomouc a na tuto organizaci.

   Pro dělníky, na něž se vztahuje tento výnos, pozbývá platnosti výnos ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky ze dne 27. června 1974 čj. 26 464/3044/74 o odměňování dělníků strojírenské výroby Státních lesů, průmyslové výrobny Chrudim v působnosti ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky (reg. v částce 14/1974 Sb.).

   Výnos nabyl účinnosti dne 1. prosince 1982, byl rozeslán organizacím jimž je určen a je uveřejněn v plném znění ve Věstníku ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR v částce 20—21/1982 pod poř. č. 21.

Do obou výnosů je možno nahlédnout na ministerstvu lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky.

Ministerstvo lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky

vydalo podle § 20 vyhlášky č. 96/1967 Sb., o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, ve znění vyhlášky č. 91/1982 Sb. a k provedení některých dalších ustanovení vyhlášky v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků dřevoprůmyslu, lesního a vodního hospodářství **výnos** ze dne 30. srpna

1982 čj. 38 504/1007/OELH/82, **kterým se provádí některá ustanovení** vyhlášky č. 96/1967 Sb., **o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, ve znění vyhlášky č. 91/1982 Sb.**

Výnos se vztahuje na pracovníky organizací lesního hospodářství, u nichž povaha práce vyžaduje častou změnu místa konání práce v obvodu závodu nebo v jeho bezprostřední blízkosti.

Výnosem se zrušuje výnos ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky ze dne 30. prosince 1967 čj. 27 868/PM/1967, kterým se prováděla některá ustanovení vyhlášky Státní komise pro finance, ceny a mzdy č. 96/1967 Sb., o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, registrovaný v částce 7/1968 Sbírky zákonů a výnos, jímž se předešlý výnos měnil, ze dne 18. prosince 1975 čj. 60 526/2862/OELH/75 registrovaný v částce 21/1976 Sbírky zákonů.

Výnos nabyl účinnosti dne 1. září 1982, byl rozeslán organizacím, jimž je určen a je uveřejněn v plném znění ve Věstníku MLVH ČSR v částce 19/1982 pod poř. č. 18.

Do výnosu lze nahlédnout na ministerstvu lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky.

Státní arbitráž Československé socialistické republiky

vydala podle § 9a odst. 2 zákona č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži, ve znění zákona č. 166/1982., **výnos** ze dne 16. prosince 1982 čj. 4/82, **kterým se vydávají pravidla pro čekatelskou praxi a arbitrážní zkoušku.**

Výnos se vztahuje na arbitrážní čekatele v celém systému orgánů hospodářské arbitráže (s výjimkou arbitrážních čekatelů vojenské složky Státní arbitráže ČSSR, pro něž platí zvláštní předpis), jejichž pracovní poměr u některého z orgánů hospodářské arbitráže vznikne počínaje dnem 1. ledna 1983.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1983. Bude otištěn v časopise Arbitrážní praxe č. 2/1983 a lze do něj nahlédnout u všech orgánů hospodářské arbitráže (§ 6 odst. 1 zákona o hospodářské arbitráži).

**Vydavatel:** Federální statistický úřad — **Redakce:** 118 16 Praha 1 - Malá Strana, Tržiště 9, telefon 53 38 41 až 49 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, n. p., 118 16 Praha 1 - Malá Strana, Tržiště 9 — telefon 53 38 41 až 49 — Vychází podle potřeby — Roční předplatné je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku podle výměru ČCÚ č. 1646/22/71 a SCÚ č. 700 C/71 MC ze dne 22. 10. 1971 — **Roční předplatné činí 68,— Kčs** a vybírá se v I. čtvrtletí — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí, nejpozději do 10 dnů před stanoveným datem — Frankované reklamace se uznávají jen dojdou-li do 15 dnů po vydání reklamované částky — **Účet pro předplatné:** SBČs Praha 1 — účet č. 10 0328-1 — Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313 348 Be 55 — **Tisknou:** Tiskařské závody, n. p., závod 2, Praha 1 - Malá Strana, Karmelitská 8.
**Dohlédací pošta — Praha 07**